



Azərbaycan Respublikasının
Kiçik və Orta Biznesin
İnkişafı Agentliyi



Pambıq Çiyidinin Toxumundan, Günəbaxan və Qarğıdalı Bitkilərindən Qida Üçün Yağ Məhsullarının Hazırlanması Müəssisəsinin Yaradılması

Bazar Araşdırması Təqdimatı

MÜNDƏRİCAT

BAZAR HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT	5
GÜNƏBAXAN DƏNİNİN İSTEHSALI	10
GÜNƏBAXAN DƏNİNİN İDXAL VƏ İXRACI	14
QARĞIDALI DƏNİNİN İSTEHSALI	17
QARĞIDALI DƏNİNİN İDXAL VƏ İXRACI	20
BECƏRİLƏN GÜNƏBAXAN NÖVLƏRİ	24
BECƏRİLƏN QARĞIDALI NÖVLƏRİ	27
İSTEHLAKÇI ARAŞDIRMASI	29
DURU YAĞ MARKALARI	34
DURU YAĞLARIN MAĞAZALARDA DAĞITIMI	41
DURU YAĞ İSTEHSALI MÜƏSSİSƏSİNİN QURULMASI	47
NƏTİCƏ	52

LAYİHƏNİN MƏQSƏDİ

Azərbaycan bazarında duru yağ bazarının araşdırılması və yeni istehsalçının bazara daxil olması imkanlarını araşdırmaq

METODOLOGİYA

Layihə çərçivəsində aşağıdakı metodoloji yanaşmalardan istifadə edilmişdir.

- Masaüstü araşdırma;
- Bazar ekspertləri ilə dərinləşdirilmiş intervyular;
- Duru yağ istehlakını təyin etmək üçün telefon sorğusu.



Azərbaycanda duru yağlar arasında pambıq yağı istehlak edilmir. İstehsalçılar tərəfindən cüzi miqdarda istehsal edilib ixrac edilir. Bu səbəbdən araşdırmada pambıq yağı haqqında məlumat yer almamışdır.

DURU YAĞ BAZARI HAQQINDA XÜLASƏ

İstifadə olunan yağlar

Araşdırma nəticəsində bəlli oldu ki, Azərbaycanda əsas 2 növ duru yağ istehsal və istehlak olunur. Bu yağlar günəbaxan və qarğıdalıdan hazırlanmış yağlardır. Zeytun yağı olduqca az həcmdə istehsal və istehlak edilir. Pambıq yağı Azərbaycanda demək olar ki istehsal olunmur. İstehsal olunan kiçik həcmdə olan yağlar əsasən orta Asiya ölkələrinə ixrac edilir. Ancaq bu həcm kiçik olduğundan pambıq yağı araşdırmaya daxil edilməmişdir.

İstehsal

Azərbaycanda duru yağlar tam xammaldan, yəni dənli bitkilərdən hazırlanır. Azərbaycanda xammal kimi xaricdə istehsal edilmiş yarımfabrikatlar istifadə edilir. Bu yarımfabrikatlar idxal edildikdən sonra saflaşdırılır və qablaşdırılır. Bu proses daxili istehsal hesab edilir.

Xammal bazası

Azərbaycanda günəbaxan və qarğıdalı dənli becərilir. Son 5 ildə günəbaxan dənli və qarğıdalı dənli istehsalı 50%-dək artmışdır. Ancaq bu məhsullar əsasən digər məqsədlər üçün istifadə edilir.

Qarğıdalı dənli istehsalı son illərdə intensiv əkin texnologiyalarından istifadə etməklə həyata keçirilir. Belə ki, son illərdə əkin sahələri cüzi miqdarda çoxalmış, ancaq məhsuldarlıq xeyli qalxmışdır.

Digər məsələ istehsal edilən dənli bitkilərin növləri yağ istehsalı üçün yararlı olmamasıdır. Buradan belə qənaətə gəlmək olar ki, kənd təsərrüfatı bu tipli məhsulu becərmir.

Bazar oyunçuları

Azərbaycan duru yağ bazarında əsas oyunçu Azersun Holding şirkətidir. Bu şirkət bazarda bir neçə marka ilə təmsil edilir (Final, Möcüzə, Blendo, Zolotoye Solnişko və s). Digər əsas rəqib Rusiya və Türkiyə istehsalı olunan yağlardır. Rusiya yağları Azersun-un birbaşa rəqibləri olsa da, Türkiyə istehsalı olan yağlar isə daha yüksək qiymətə satılır və premium bazara xitab olunur.

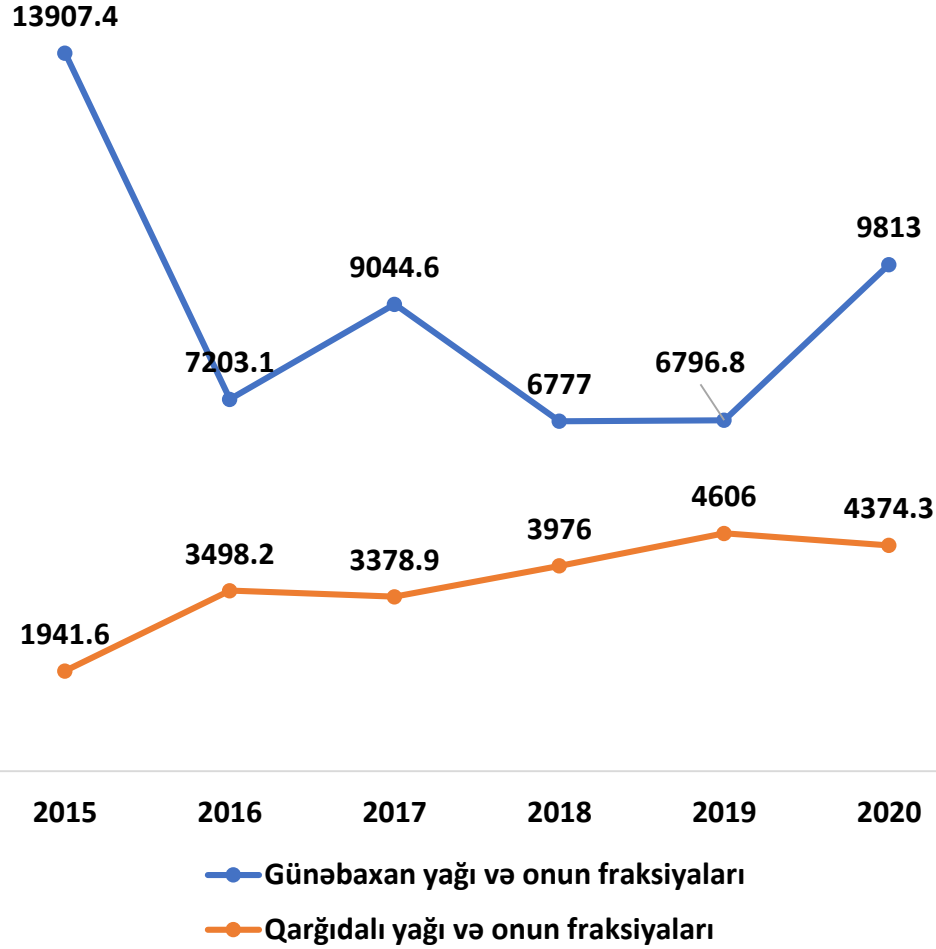


BAZAR HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

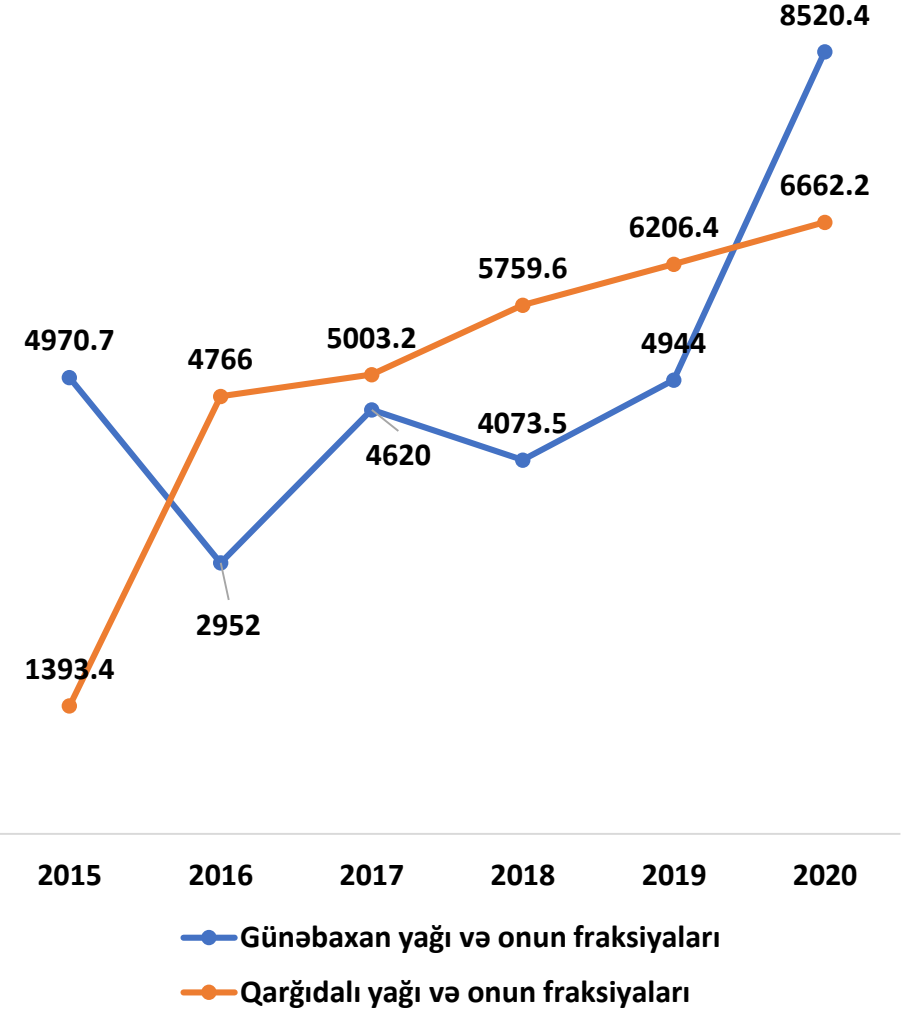


YAĞ VƏ ONUN FRAKSIYALARININ İDXALI

Ton

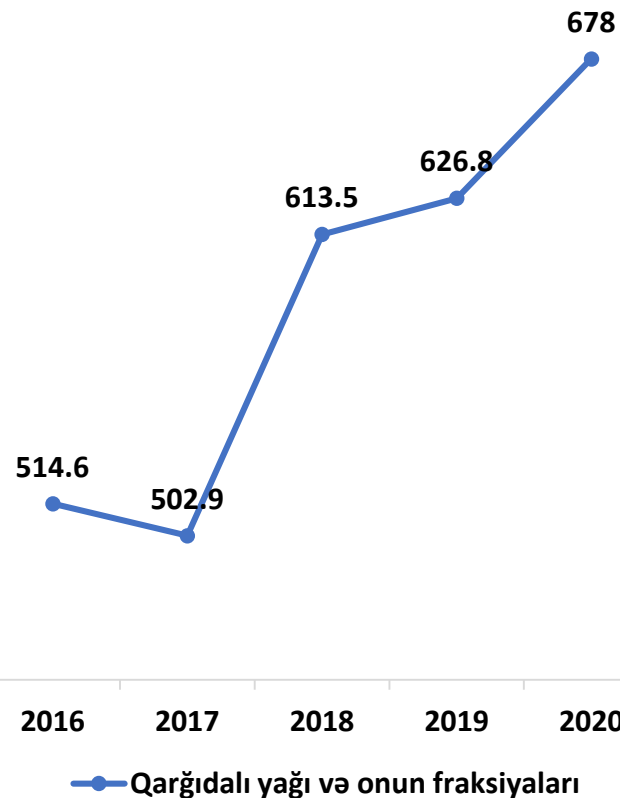


Min,USD

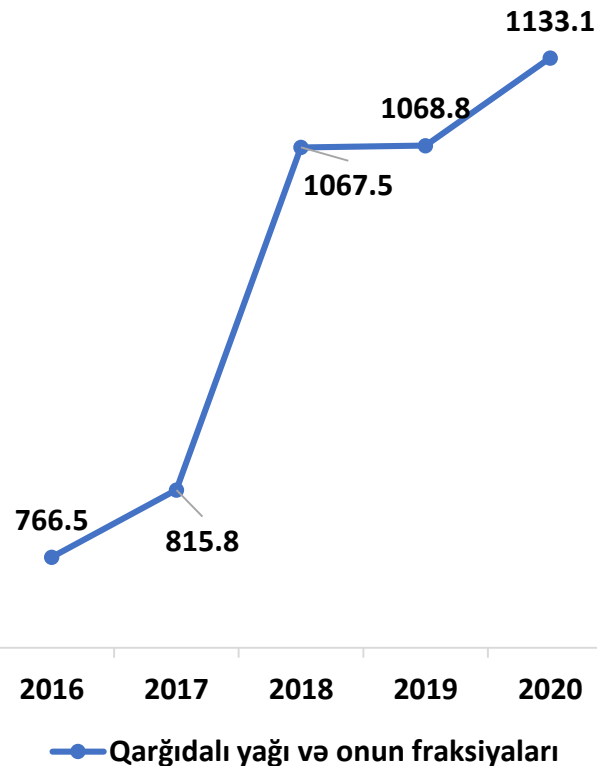


QARĞIDALI YAĞI VƏ ONUN FRAKSIYALARININ İXRAC HƏCMİ

Ton

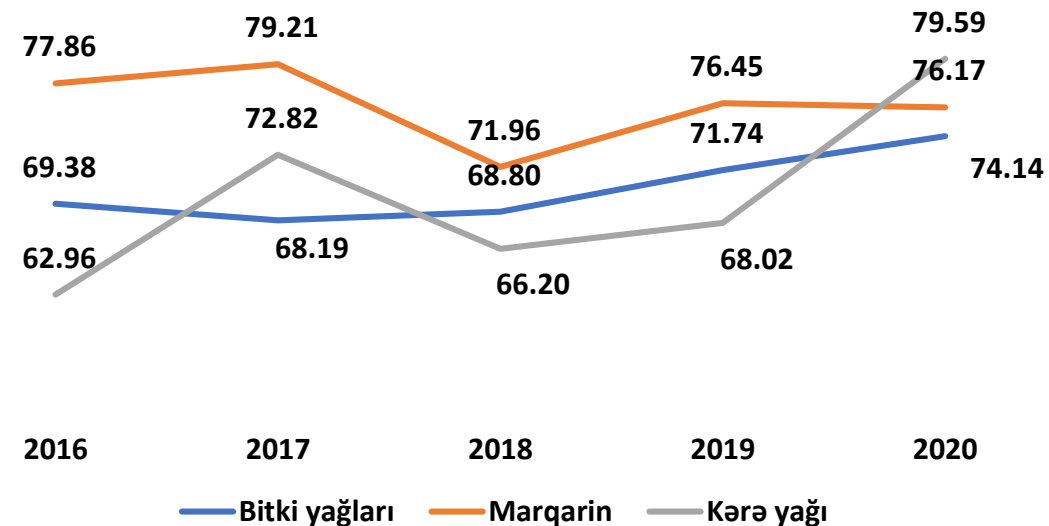


Min USD



QIDA YAĞLARININ BAZAR HƏCMİ

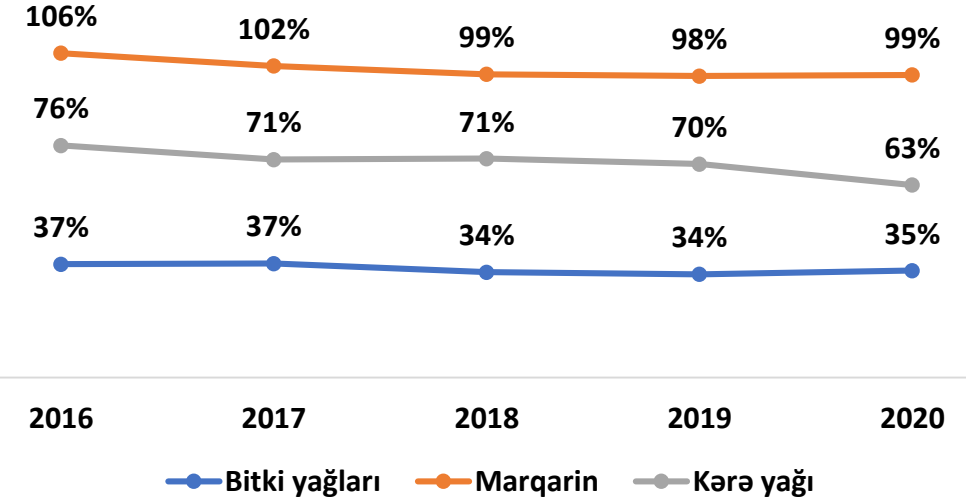
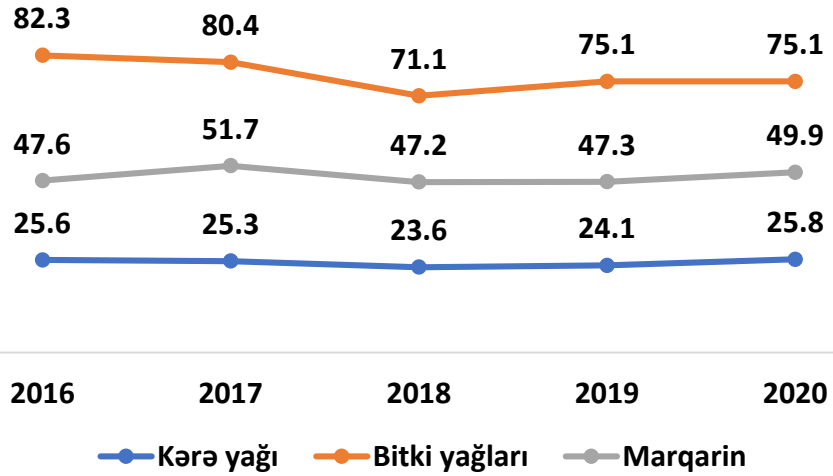
Min ton



QIDA YAĞLARININ DAXİLİ İSTEHSALI

QIDA YAĞLARI İLƏ ÖZÜNÜ TƏMİN ETMƏ DƏRƏCƏSİ

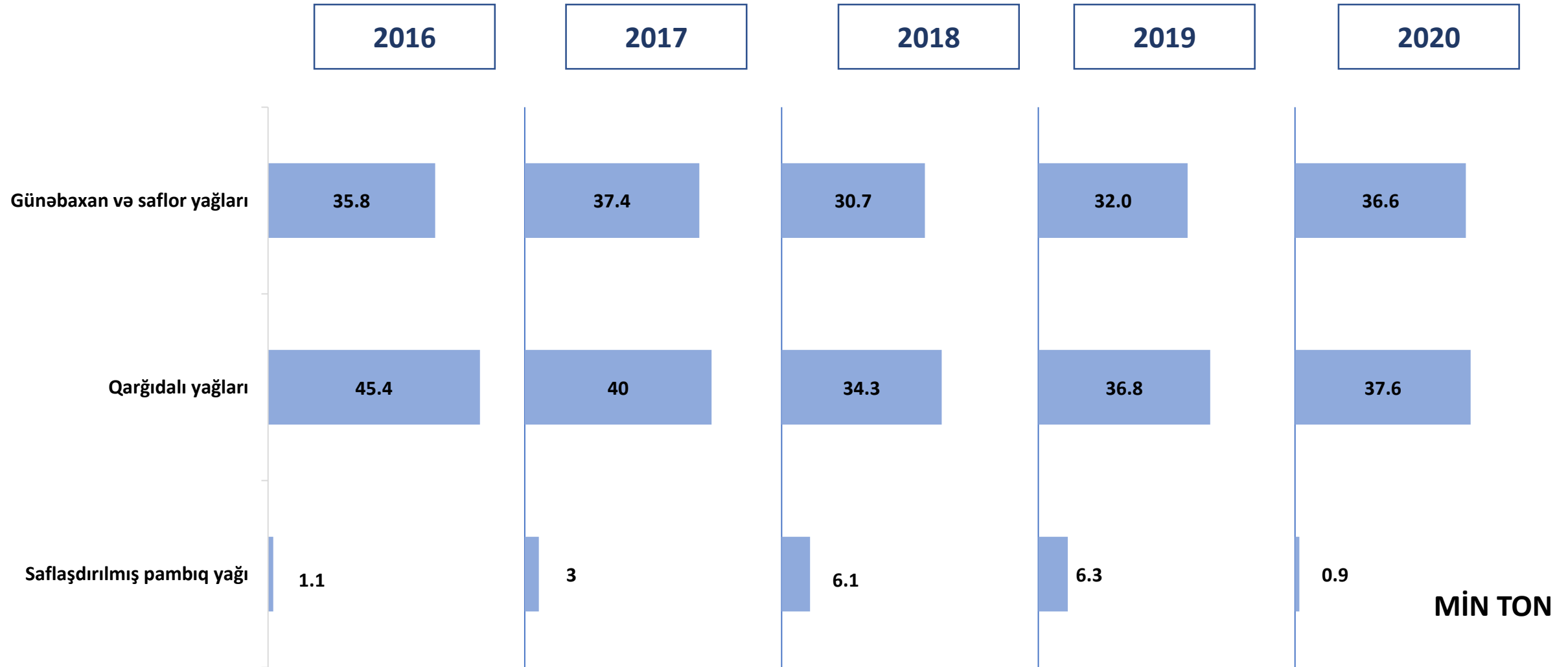
Min ton



Bazar ekspertləri ilə sorğular onu göstərdi ki, Azərbaycanada daxili istehsal dedikdə yarımfabrikat yağın saflaşdırılması və qablaşdırılması başa düşülür.

Cədvəldən görsəndiyi kimi, Azərbaycanın qida yağları arasında ən aşağı özünü təmin duru yağlarldadır, cəmi 35%.

BİTKİ YAĞLARININ NÖVÜNƏ GÖRƏ İSTEHSALI



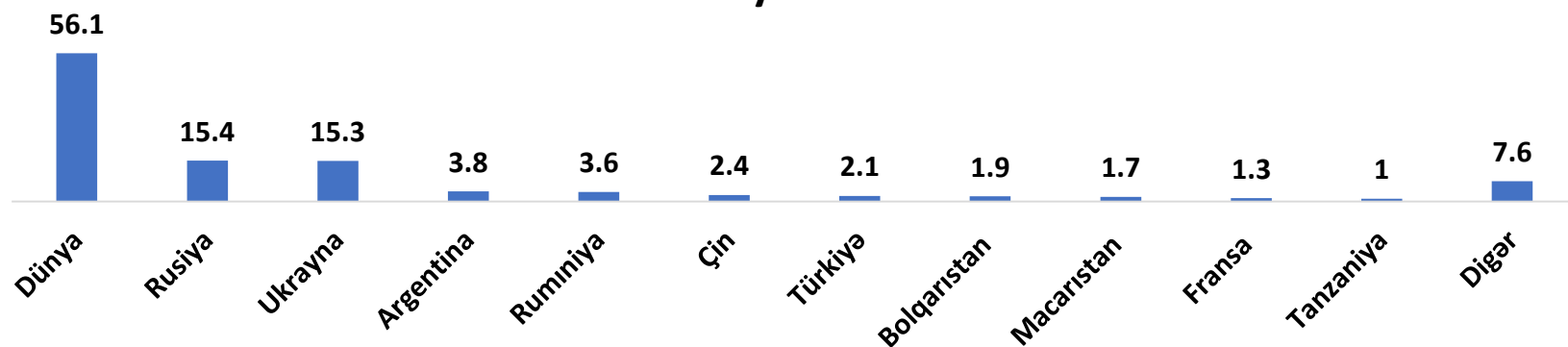
MIN TON

GÜNƏBAXAN DƏNİNİN İSTEHSALI



GÜNƏBAXAN DƏNİNİN ÖLKƏLƏR ÜZRƏ İSTEHSALI

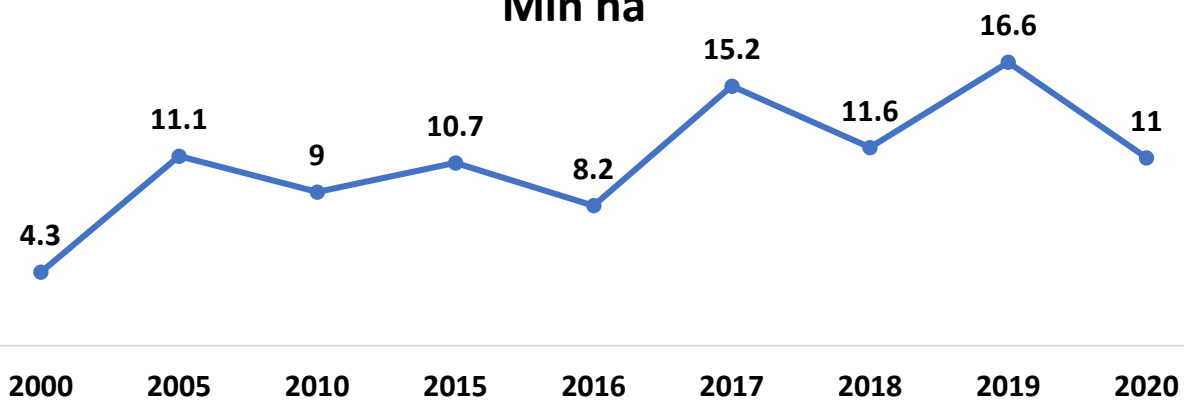
milyon ton

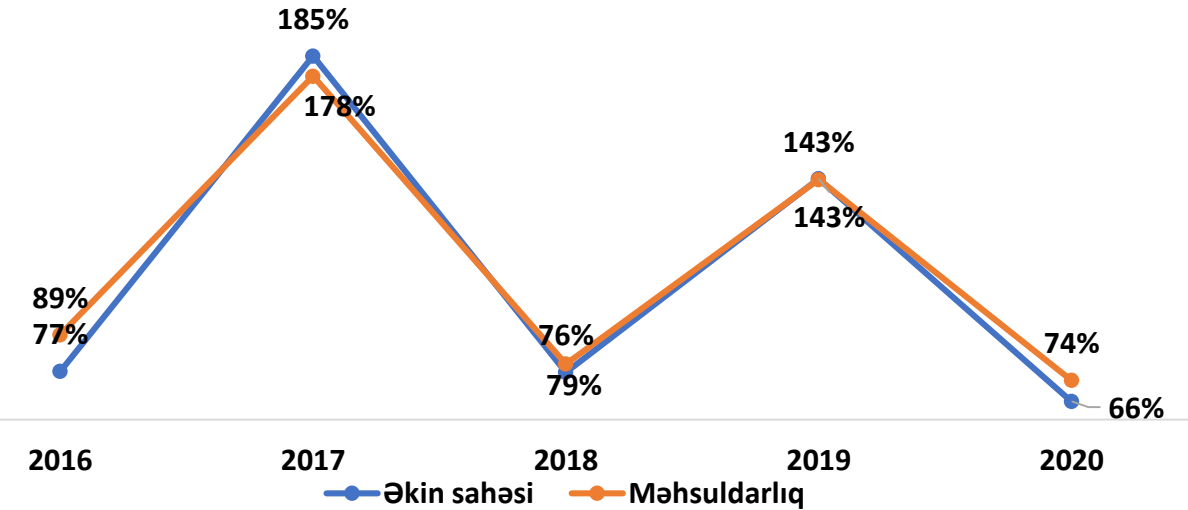
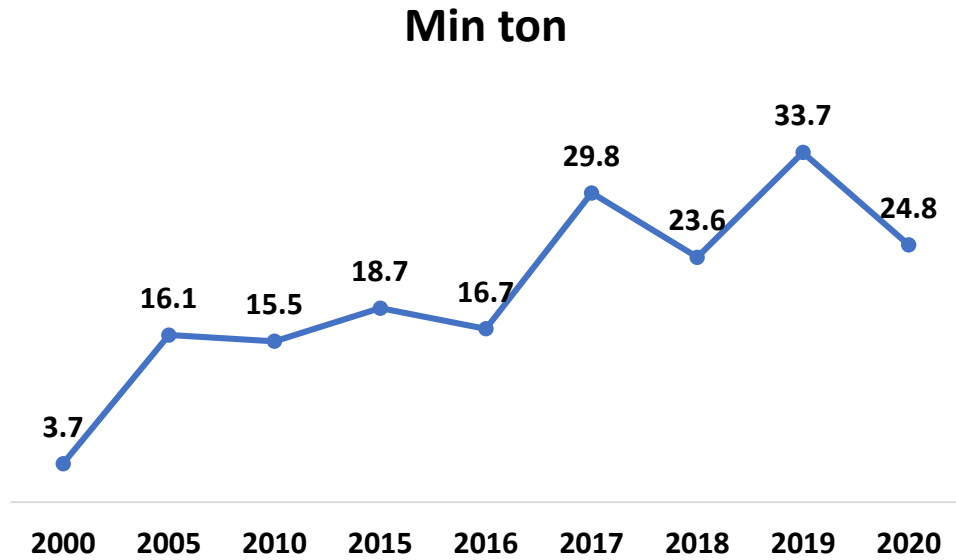


2020 -ci ildə qlobal bazarda xam günəbaxan və ya saflor yağı idxalı 7.5 milyard ABŞ dolları, digər günəbaxan və ya saflor yağı idxalı isə 3.0 milyard ABŞ dolları olub. Əsas istehsalçı ölkələr Rusiya və Ukraynadır.

AZƏRBAYCANDA DƏN ÜÇÜN GÜNƏBAXANIN ƏKİN SAHƏSİ

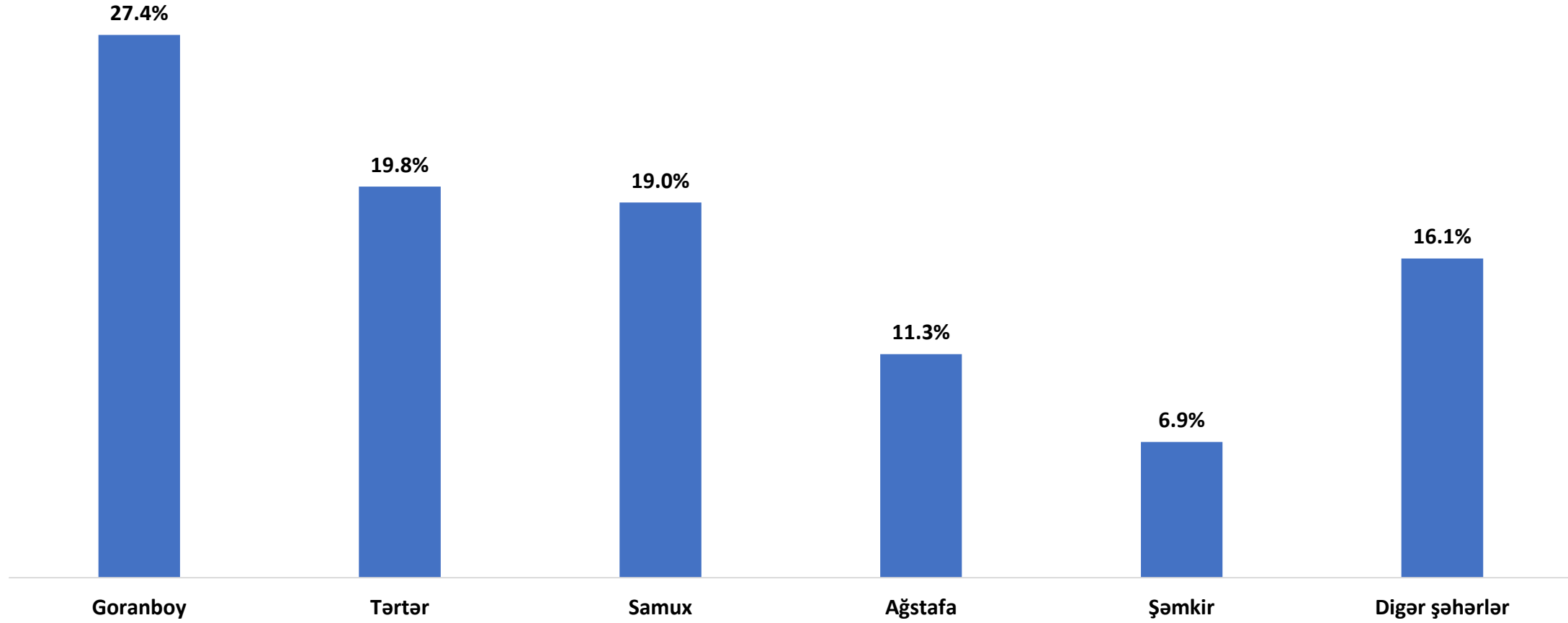
Min ha





Cədvələ nəzər yetirdikdə əkin sahələrinin dinamikası və məhsuldarlıq dinamikası demək olar ki eynidir. Bu isə onu deməyə əsas yaradır ki, son 5 ildə günəbaxan dəninin istehsalında yeni texnologiyalar və intensiv becərmə üsulları istifadə edilmir. Ekspert fikrinə görə əgər məhsuldarlıqda fərq yoxdursa, deməli məhsulun becərilməsində böyük oyunçular iştirak etmir.

GÜNƏBAXAN DƏNİNİN 2020-Cİ İLDƏ RAYONLAR ÜZRƏ İSTEHSALI



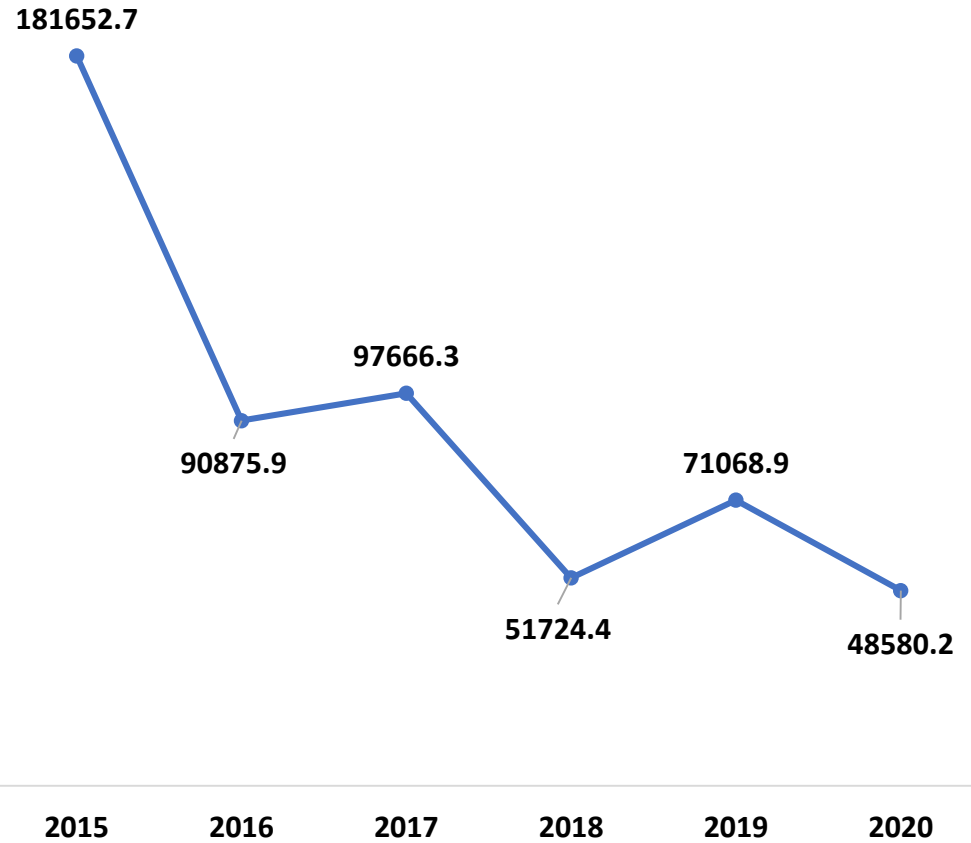


GÜNƏBAXAN DƏNİNİN İDXAL VƏ İXRACI

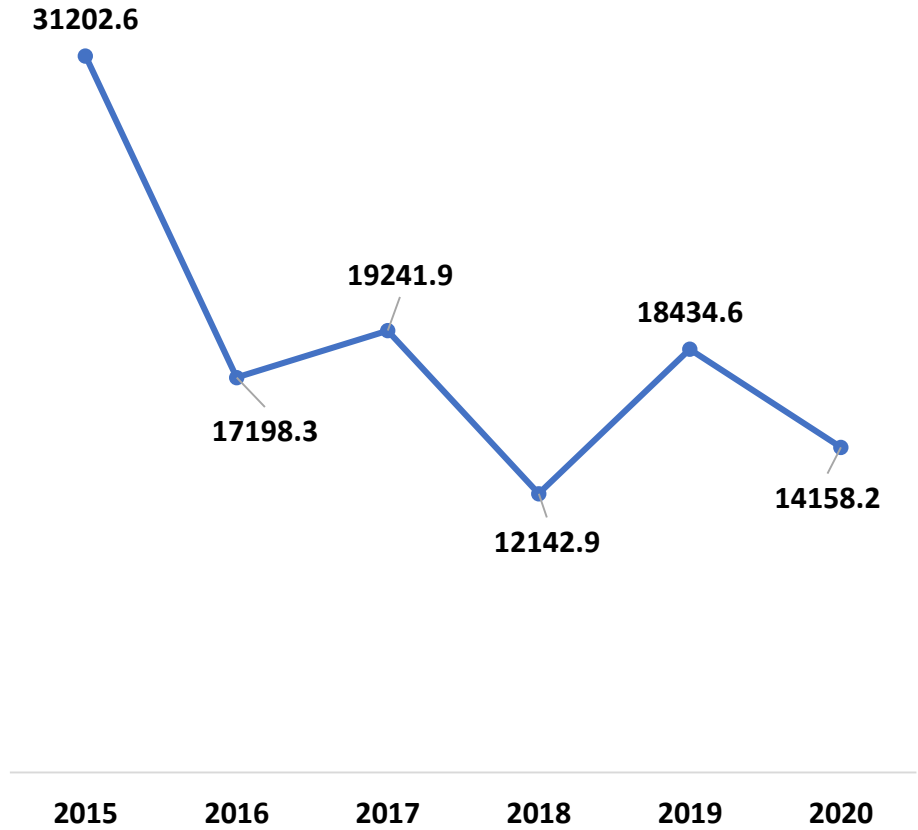


GÜNƏBAXAN DƏNİNİN İDXALI

Min, ton



Min,USD



İllər üzrə dinamikaya nəzər yetirdikdə aydın görsənir ki, günəbaxan dəninin idxalı həm həcm, həm də pul vahidi ilə enir.

GÜNƏBAXAN DƏNİ İDXALININ ÖLKƏLƏR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

	2017		2018		2019		2020	
	Miqdar, ton	Məbləğ, min USD	Miqdar, ton	Məbləğ, min USD	Miqdar, ton	Məbləğ, min USD	Miqdar, ton	Məbləğ, min USD
Rusiya	5548,2	2154,3	2276	940,5	3895,8	2119,1	7840,4	5120,4
Türkiyə	927,4	1358	970,8	1405,8	1281,8	1972	1322,6	2490,5
Digər	2569	1107,7	3530,2	1727,2	1619,2	852,9	650,1	909,6
Cəmi	9044,6	4620	6777	4073,5	6796,8	4944	9813	8520,4

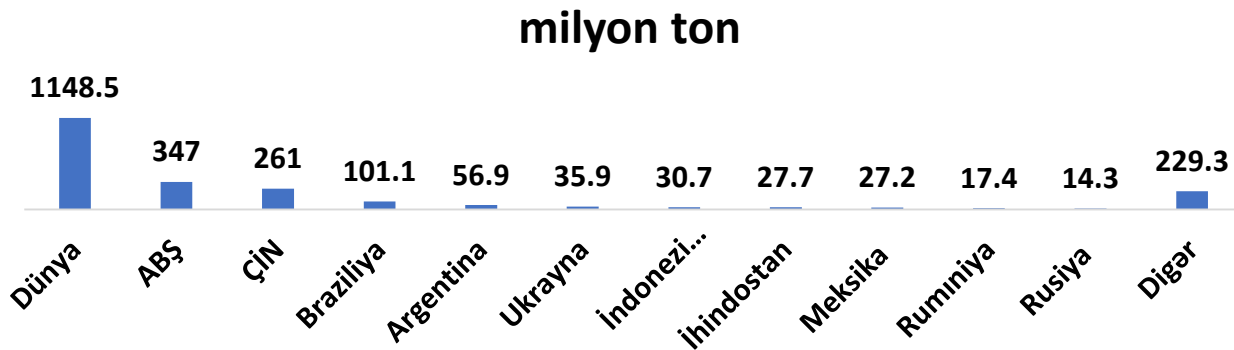
Günəbaxan dəni əsasən Rusiya Federasiyasından idxal edilir, ikinci idxal olunan ölkə Türkiyədir. Ancaq Rusiya Federasiyasından idxal Türkiyədən olan idxal həcmindən dəfələrlə çoxdur.



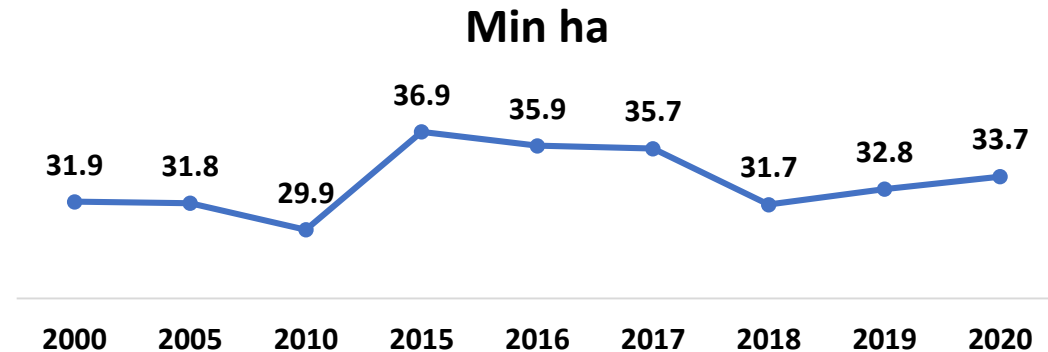
QARĞIDALI DƏNİNİN İSTEHSALI



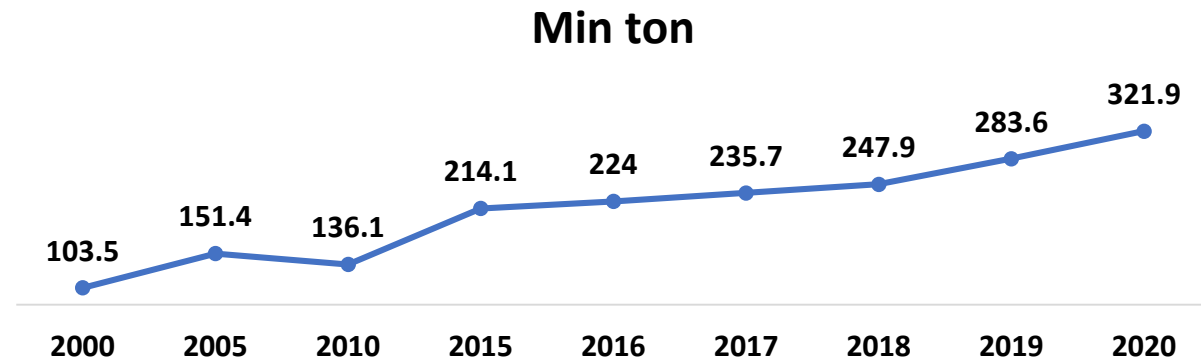
2020-Cİ İLDƏ QARĞIDALI DƏNİNİN QLOBAL İSTEHSAL GÖSTƏRİCİLƏRİ



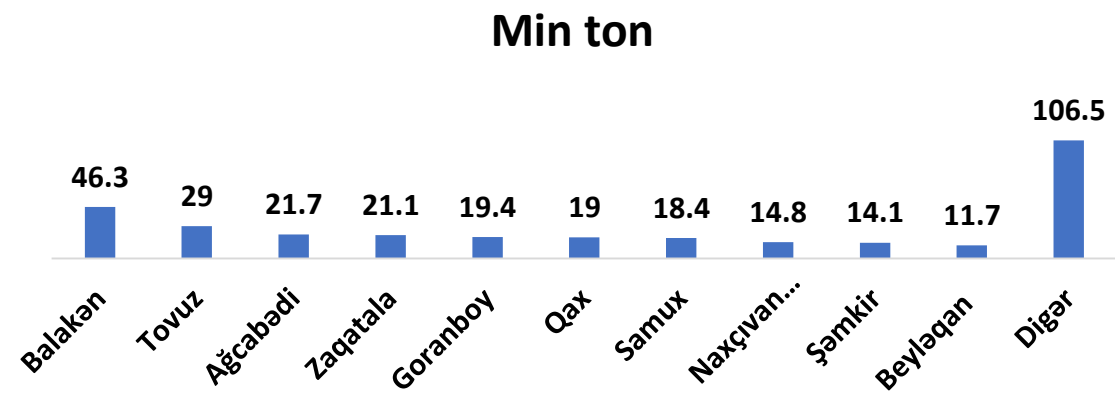
AZƏRBAYCANDA DƏN ÜÇÜN QARĞIDALININ ƏKİN SAHƏSİ



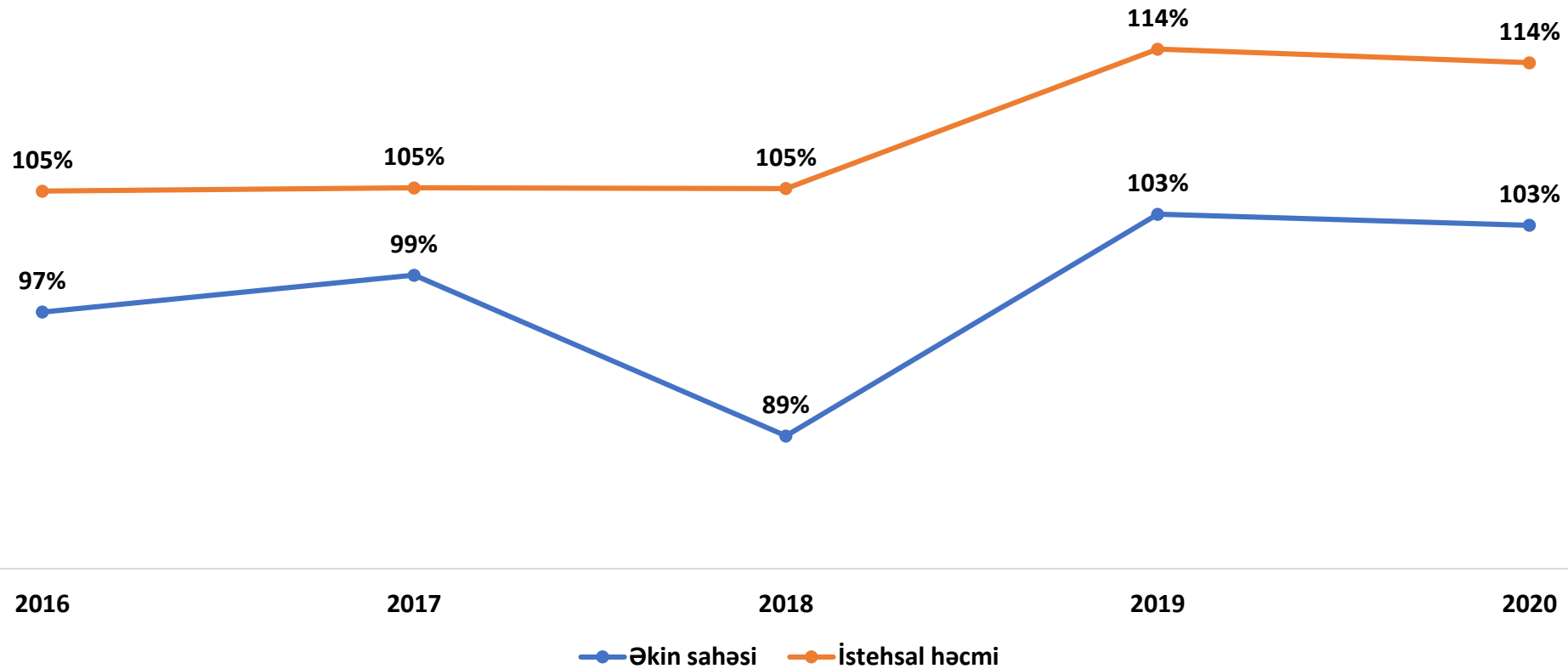
AZƏRBAYCANDA DƏN ÜÇÜN QARĞIDALI İSTEHSALI



QARĞIDALI DƏNİNİN 2020-Cİ İLDƏ RAYONLAR ÜZRƏ İSTEHSALI



ƏKİN SAHƏSİ VƏ MƏHSULDARLIĞIN İLLƏR ÜZRƏ FAİZLƏ DİNAMİKASI



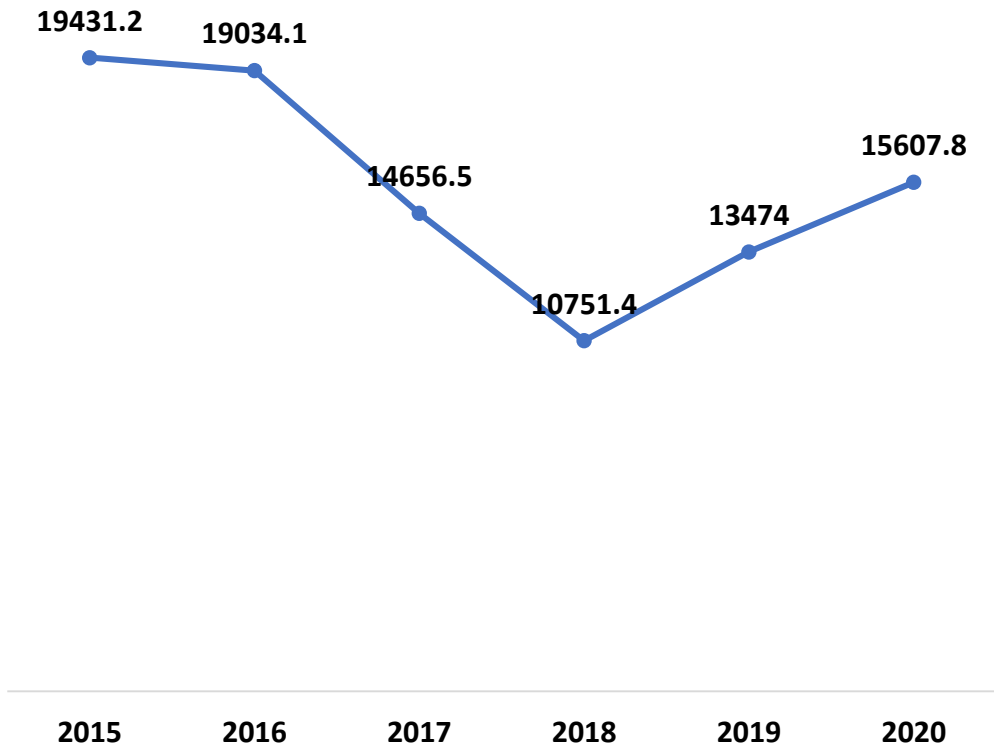
Dinamika üzrə qrafikə baxdıqda məhsuldarlığın əkin sahəsi ilə nisbətdə istehsal həcmi daha yüksək olmasıdır. Əkin sahəsinin 3% artımı fonunda, həcm artımı 14% dir. Bu isə daha intensiv texnologiyaların istifadəsi deməkdir. Bazar ekspertlərinin rəyinə əsasən bu toyuq əti istehsalçıların qarğıdalı dənisi ilə məşğul olması ilə əlaqədardır.

QARĞIDALI
DƏNİNİN
İDXAL VƏ
İXRACI

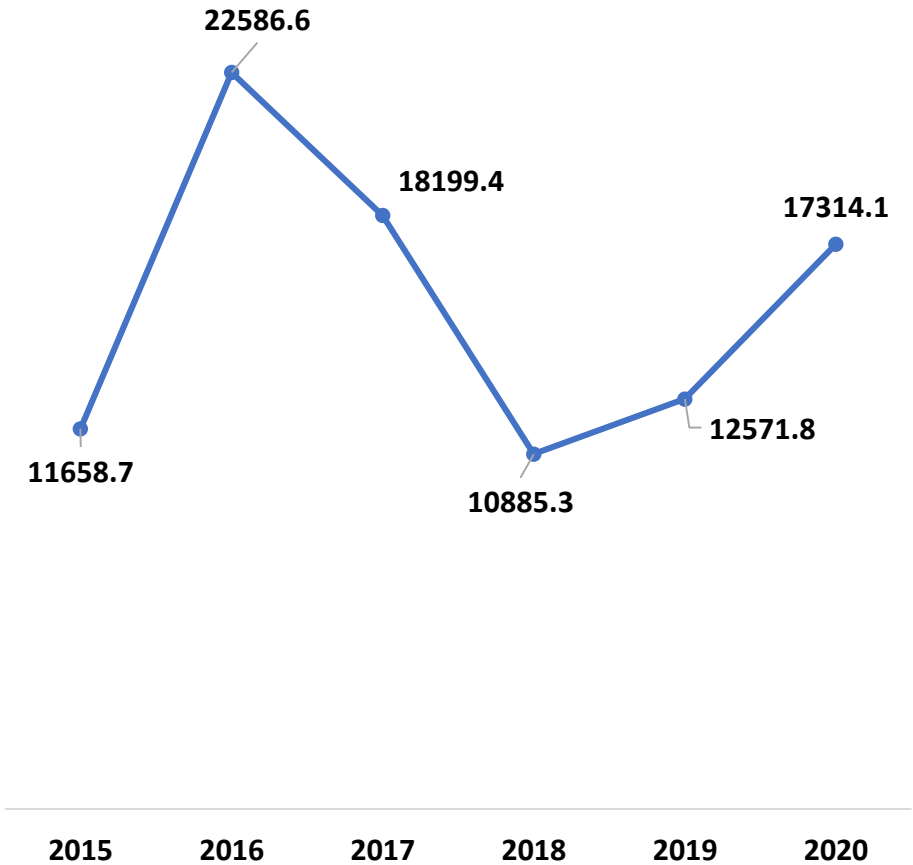


QARĞIDALI DƏNİNİN İDXALI

Min,ton



Min,USD



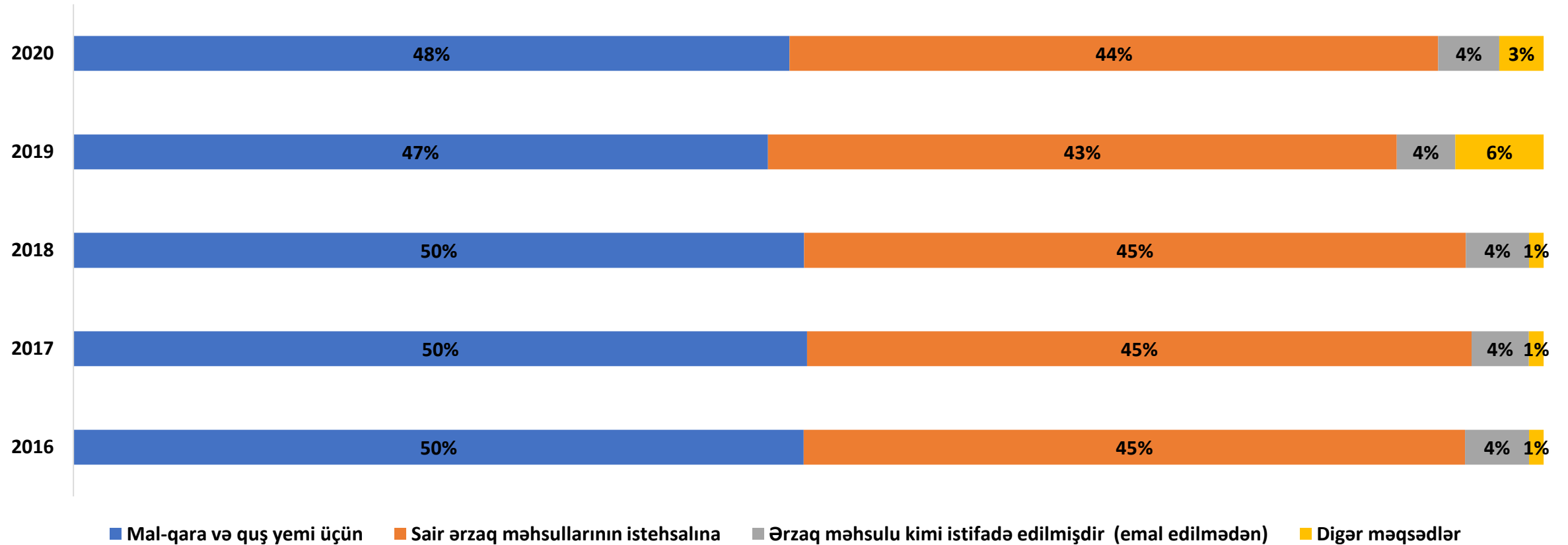
2018-ci ildən sonra qarğıdalı idxalı stabil olaraq artır. Bu artımın qarğıdalı dəninin yem kimi istifadəsidir.

QARĞIDALI İDXALININ ÖLKƏLƏR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

	2016		2017		2018		2019		2020	
	Miqdar, Ton	Məbləğ, min USD	Miqdar, Ton	Məbləğ, min USD	Miqdar, Ton	Məbləğ, min USD	Miqdar, Ton	Məbləğ, min USD	Miqdar, ton	Məbləğ, min USD
Rusiya	89487,1	14555,8	95981,9	15657,6	50149,7	8807,1	69267,8	14043,6	45854,5	8523,9
Türkiyə	618,3	1401,3	418,6	1753,5	755,1	1969,4	1157,8	2521,7	855,3	2668,9
Digər	770,4	1241,3	1265,8	1830,8	819,7	1366,4	643,3	1869,4	1870,3	2965,3
Cəmi	90875,9	17198,3	97666,3	19241,9	51724,4	12142,9	71068,9	18434,6	48580,2	14158,2

Əsas idxal olunan ölkə Rusiyadır.

QARĞIDALININ 2020-Cİ İLDƏ İSTEHLAK İSTİQAMƏTLƏRİ



Cədvəldən də göründüyü kimi, qarğıdalı dənisi əsasən yem və sair ərzaq məhsullarının istehsalı üçün istifadə edilir. Duru yağ istehsalı bura daxil deyil.

—

BECƏRİLƏN GÜNƏBAXAN NÖVLƏRİ



GÜNƏBAXAN NÖVLƏRİ VƏ TƏSNİFATLAŞDIRILMA

Hibrid (sadə)	Bu növ bir illik olur. Bu xüsusiyyət bu növün əsas çatışmazlığıdır. Digər növlərə nisbətdə 15% daha çox məhsul verir. Əsasən adi yem üçün istehlak olunur.
Qənnadı məhsullar üçün	Bu tip növlərə daha öncə «çırtlanan» növü deyirlər. Bu növ əsasən qızartma və qənnadı məhsullarda istifadə olunur.
Duru yağ istehsalı üçün	Bu növ günəbaxanların dənisi daha kiçik olur. Qabığı özəyindən çətin ayrılır. Əsasən duru yağ istehsalı üçün istifadə olunur.

DURU YAĞ ÜÇÜN İSTEHSALI ÜÇÜN GÜNƏBAXAN DƏNİNƏ TƏLƏBLƏR

Qeyd olunduğu kimi, hər günəbaxan dəni duru yağ üçün effektiv deyil. Günəbaxan dənindən duru yağ ucuz və bazar şəraitinə istehsal etmək üçün günəbaxan dəni aşağıdakı xüsusiyyətlərə cavab verməlidir.

Məhsuldarlıq 1 ha üçün 40 sentnerdən yüksək olmalıdır.

Xüsusi aqrotexniki qulluq olmalıdır

Növ sənaye üsulu ilə istehsal üçün yararlı olmalıdır.

Yağlılıq 50%-dən aşağı olmamalıdır.

Xüsusi şəraitdə saxlama anbarları olmalıdır.

AZƏRBAYCAN BECƏRİLƏN GÜNƏBAXAN NÖVLƏRİ

NÖVÜN KODU	NÖVÜN/ HİBRİDİN ADI	NÖVÜN YETİŞKƏNLİYİ	NÖVÜN ORİGINATORU (PATENT SAHİBİ)	DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLDİYİ İL	NÖVÜN RAYONLAŞDIRILDIĞI ZONALAR
3801535	Qıqant 549	Ortayeşişən	Üi Bitkiçilik İnstitutu, Kuban, Maykop Təcrübə Stansiyası	1963	Qusar-Quba, Şamaxı, Şəki Balakən
5100488	VNIIMK 8883 yaxşılaşdırılmış	Ortatezyeşişən	V.S. Pustovoyt adına ÜİET Yağlı Bitkilər İnstitutu	1983	Qusar-Quba, Şamaxı, Şəki Balakən
50210	Kazio	Ortatezyeşişən	Fransa	2002	Qusar-Quba, Şamaxı, Şəki Balakən
1850229	Poctol F1	Ortatezyeşişən	Türkiyə, Balakən Toxum MMC	2019	Respublika üzrə
1953477	Sanbro MR F1	Tezyeşişən	Türkiyə, Balakən Toxum MMC	2020	Respublika üzrə



BECƏRİLƏN QARĞIDALI NÖVLƏRİ



QARĞIDALI NÖVLƏRİ VƏ TƏSNİFATLAŞDIRILMA

Qarğıdalının təsnifatlaşdırılmasında olduqca çox sayda növ var. Bu səbəbdən təsnifatlaşdırılmaya ikili yanaşma mövcuddur. Son zamanlar əsasən FAO təsnifatı istifadə edilir.

Bu təsnifata əsasən qarğıdalı hibridləri əsas 9 yetişmə qruplarına bölünür. Burada rəqəmlər 100 dən 999 qədərdir.

- ✓ YÜZLÜKLƏR – hibridin yetişmə qrupuna aidiyyətini göstərir. Bölgü günlərlə hesablanır.
- ✓ ONLUQLAR – hibridin bu qrupda yerləşməsini göstərir
- ✓ TƏKLİKLƏR – dənin rənginin kodunu göstərir.

AZƏRBAYCANDA ƏKİLƏN NÖVLƏR

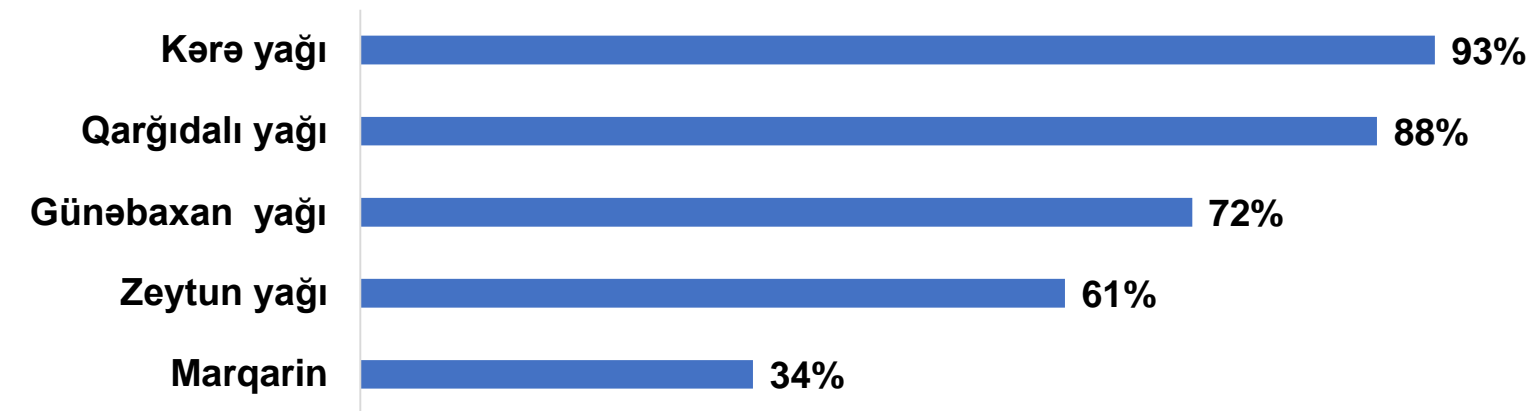
Gecyetišən	Ortagecyeetişən	Ortatezyetišən	Tezyetišən
Məhsuldar ©, Azərbaycan 3 (hibrid), Kəpəz ©	Zaqatala 420 © Qürur © "Zaqatala yerli yaxşılaşdırıl mış"	Ümüd © Emil © Zaqatala 514 Zaqatala 68 © Gəncə © ADAU-80 © Fəxri ©	72 MAY 80, Abanto F1, ADASA-16 F1, ADK 455 F1, AGM, Agro King F1, Akdeniz Seed, Akustika F1, ALICE F1, Alleqro F1, Altamira F1, AS, Atria F1, BC, Bellawista F1, Bodega F1, BORJA F1, Cadız F1, Calgary F1, CAT, Colonia F1, Çukurova F1, Darina F1, DKC, Donana F1, EFE F1, Etna F1, Famoso F1, Fernando F1, GW, HACİBEY ADA 95-16 F1, Hatay F1, Hido F1, Hydro F1, Justeen F1, Kalimnos F1, KAM F1, Kanyons F1, Kavalier F1, Kefrancos F1, Keltikus F1, KERBEROS F1, Kermess F1, Kidemos F1, Kinemas F1, Klim F1, Kollegas F1, KONFİRMAS F1, Korimbos F1, Krasnodarskaya, KWS, Larigal F1, Lubazi F1, Maşuk 250 CB F1, Megaton F1, Merit F1, Motril F1, Nizami F1, Oğuz F1, PL, PR, Realli F1, Ross, SAGUNTO F1, Sancak F1, Sancia F1, Temuco F1, Zefir F1

İSTEHLAKÇI ARAŞDIRMASI

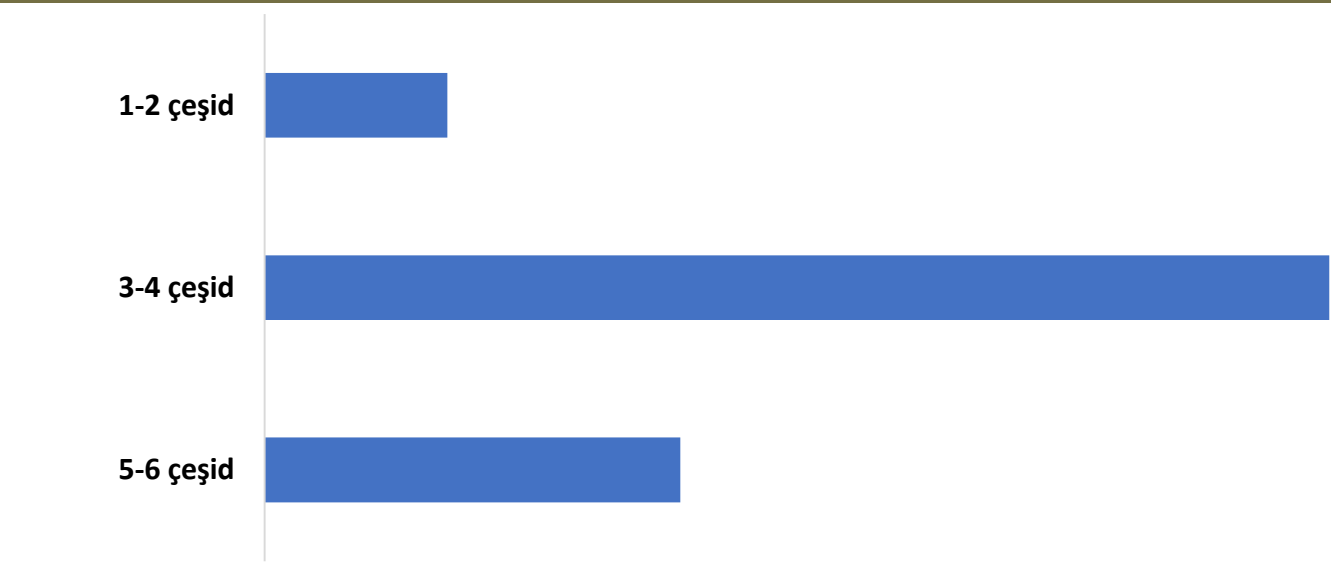


MÜXTƏLİF YAĞLARDAN İSTİFADƏ

Son 3 ayda ən azı bir dəfə də olsun aşağıda sadalanan hansı yağlardan Sizin evdə istifadə edilib?

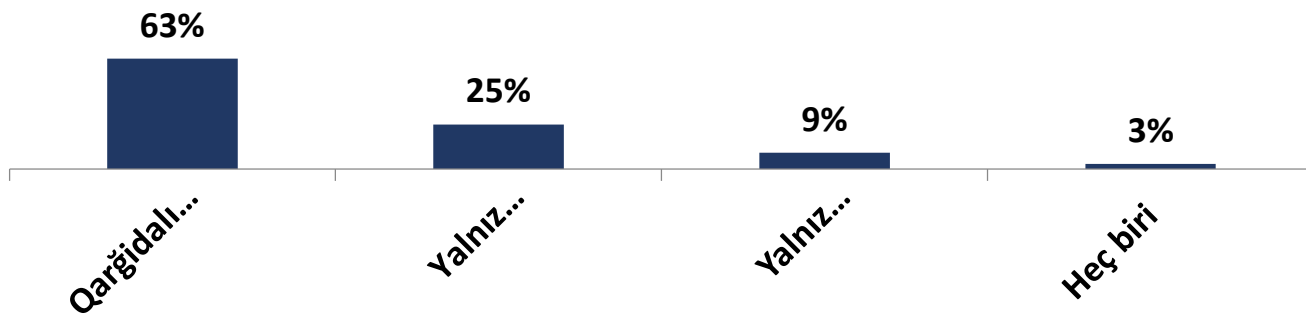


EYNİ ZAMANDA EVDƏ OLAN YAĞ NÖVÜ SAYI



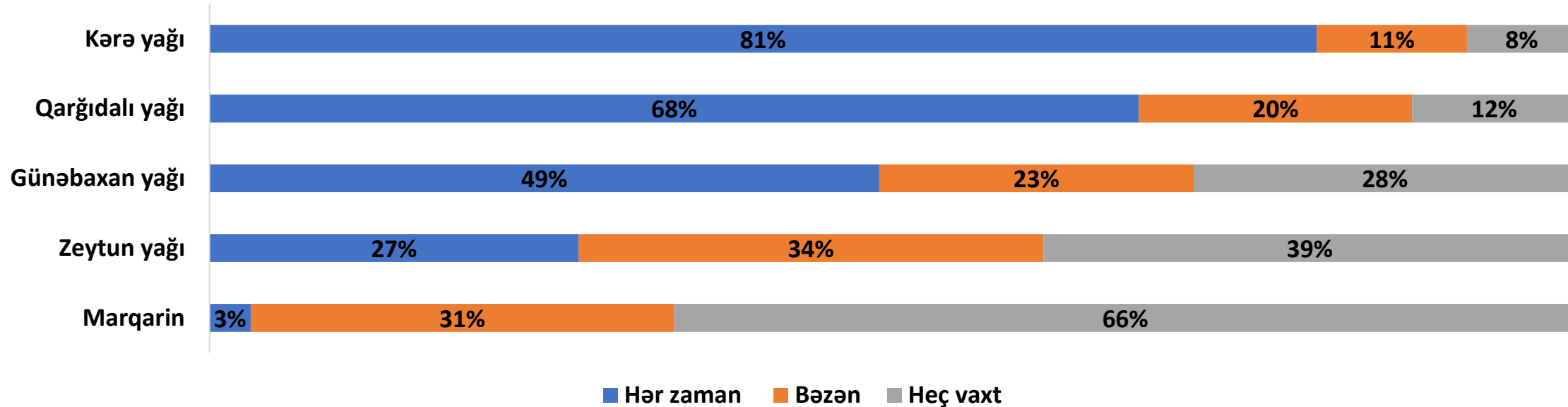
Orta çeşid
sayı 3,8

EV TƏSƏRÜFATLARINDA YAĞ MÖVCUDLUĞU



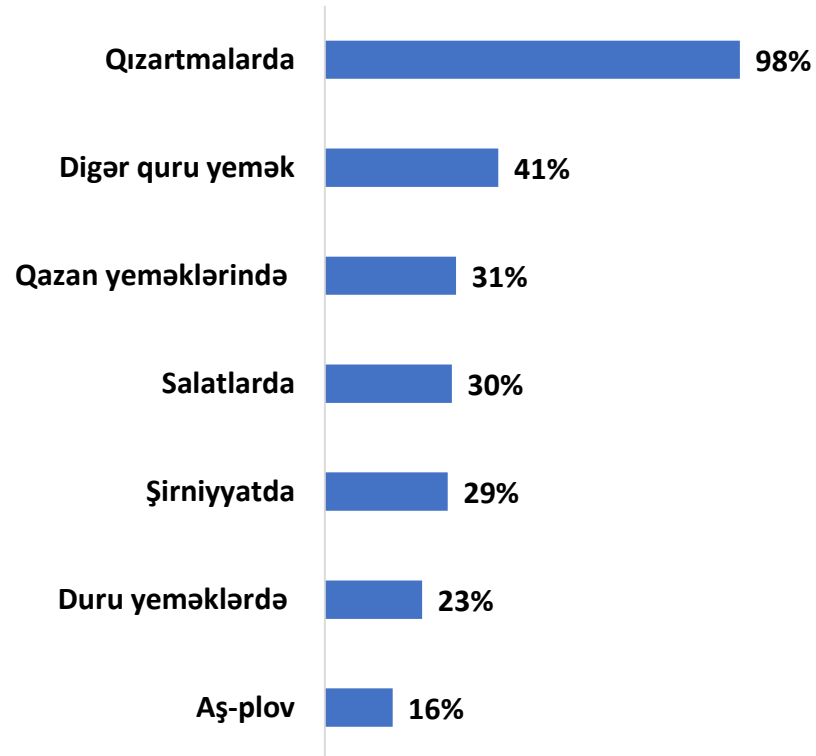
Cədvəldən görsəndiyi kimi, ev təsərrüfatlarının mütləq əksəriyyəti duru yağın hər iki növündən eyni zamanda istifadə edir.

YAĞLARIN EV TƏSƏRÜFATINDA MÖVCUDLUĞU

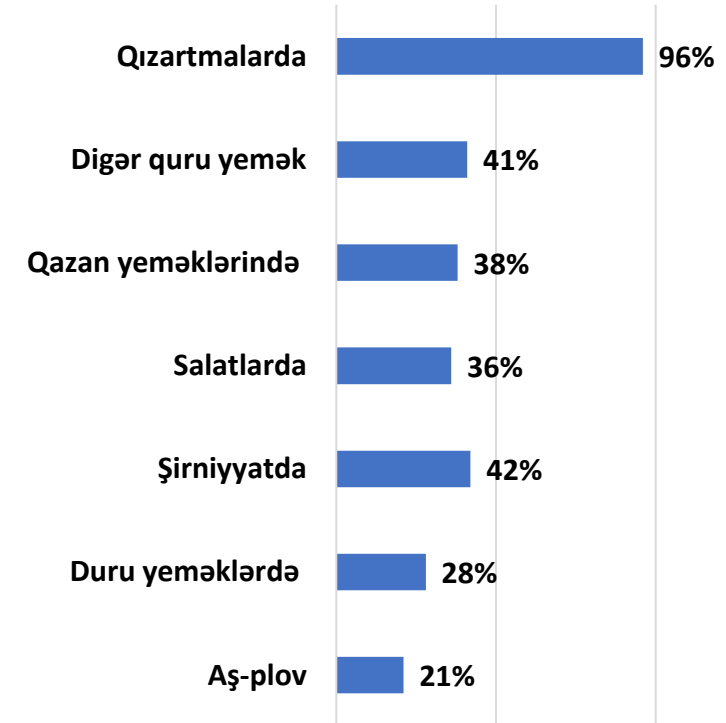


DURU YAĞLARIN İSTİFADƏ MƏQSƏDLƏRİ

Günəbaxan yağı

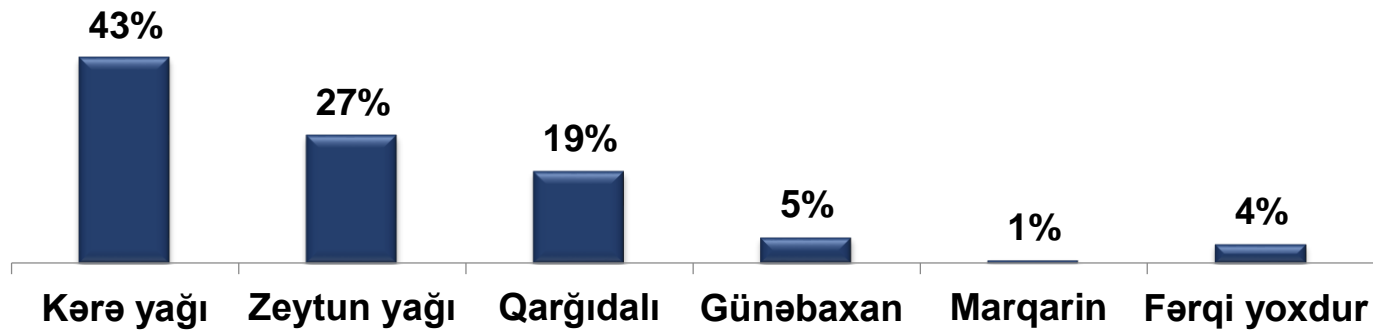


Qarğıdalı yağı



Hər iki duru yağın istifadə məqsədləri demək olar ki, eynidir.

YAĞ NÖVLƏRİNİN KEYFİYYƏTƏ GÖRƏ ARDICILLIĞI



Əhalinin fikrinə əsasən kərə yağı bütün duru yağ növlərindən daha keyfiyyətlidir. Bu isə o deməkdir ki, daha yüksək təbəqə olan insanlar kərə yağına daha çox üstünlük verirlər.

ADAMBAŞI ORTA İLLİK İSTİFADƏ

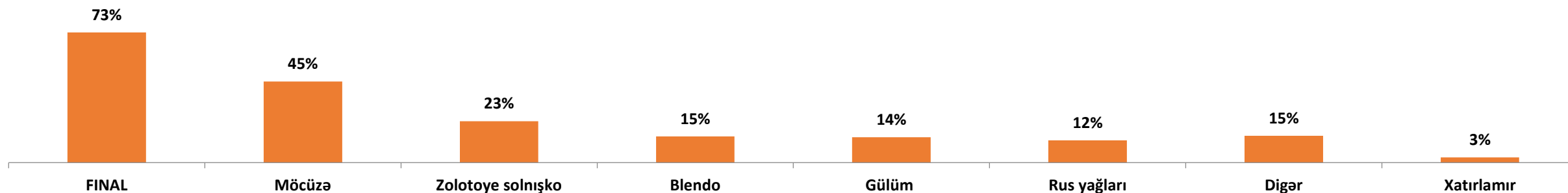
	Adambaşı orta illik istifadə (kq)	Toplam istifadə (ton)
Qarğıdalı yağı	7.4	35 637
Günəbaxan yağı	6.1	29 445
Zeytun yağı	2.9	11 441
Kərə yağı	9.4	37 735

DURU YAĐ MARKALARI



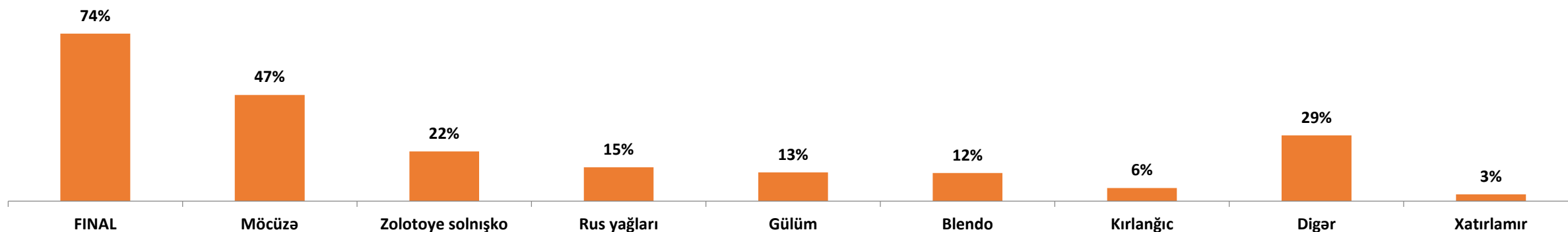
GÜNƏBAXAN YAĞLARININ MARKALAR ÜZRƏ İSTİFADƏSİ

Son 3 ayda istifadə olunan markalar



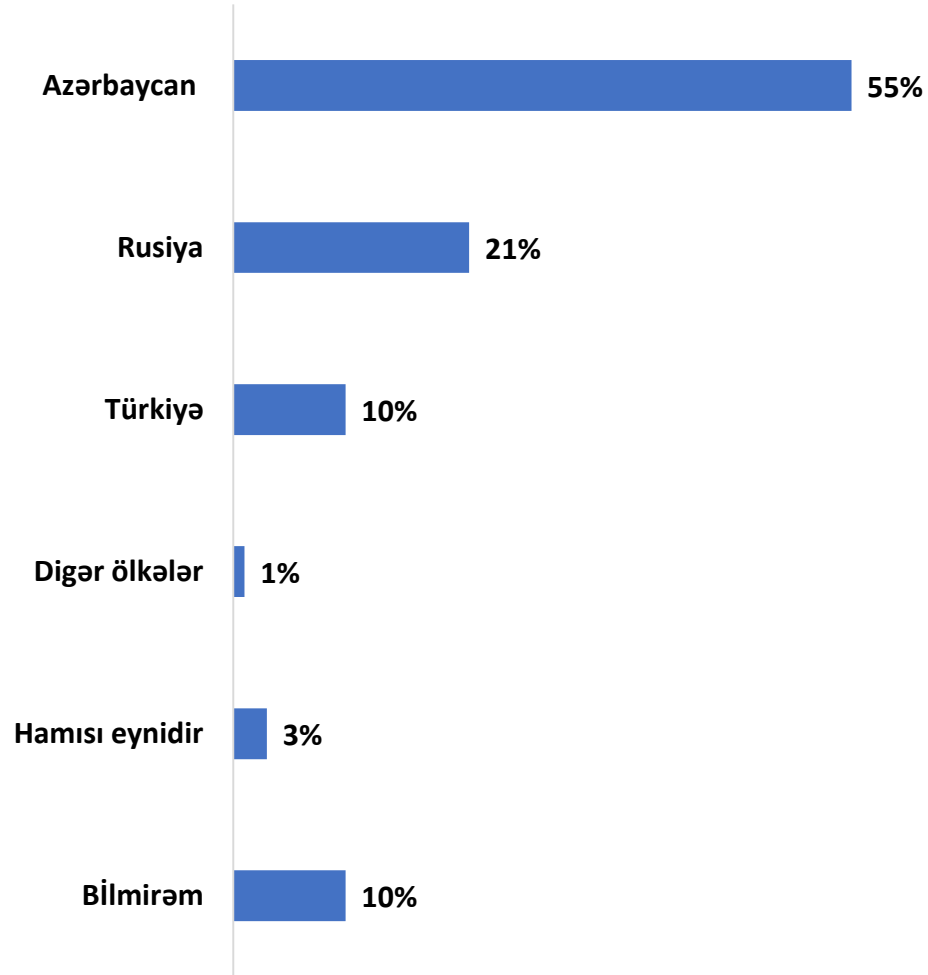
QARĞIDALI YAĞLARININ MARKALAR ÜZRƏ İSTİFADƏSİ

Son 3 ayda istifadə olunan markalar

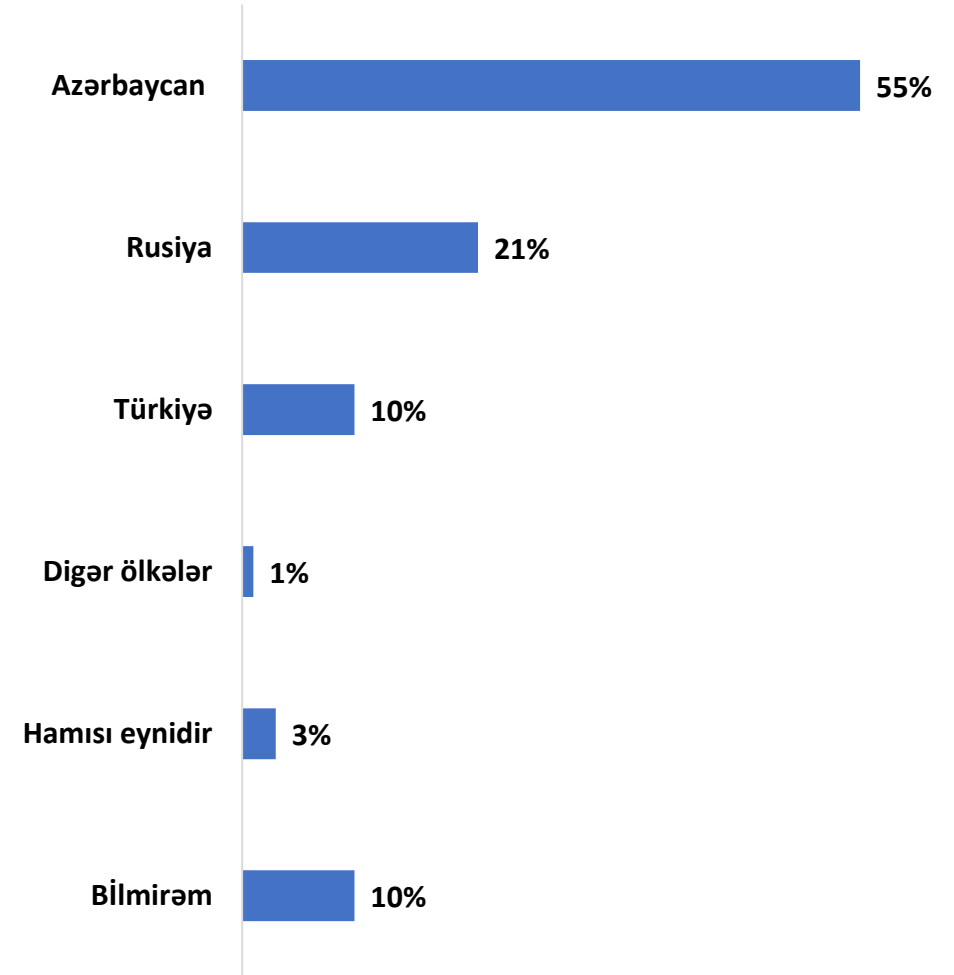


YAĞIN KEYFİYYƏT ÜZRƏ SEÇİMLƏR

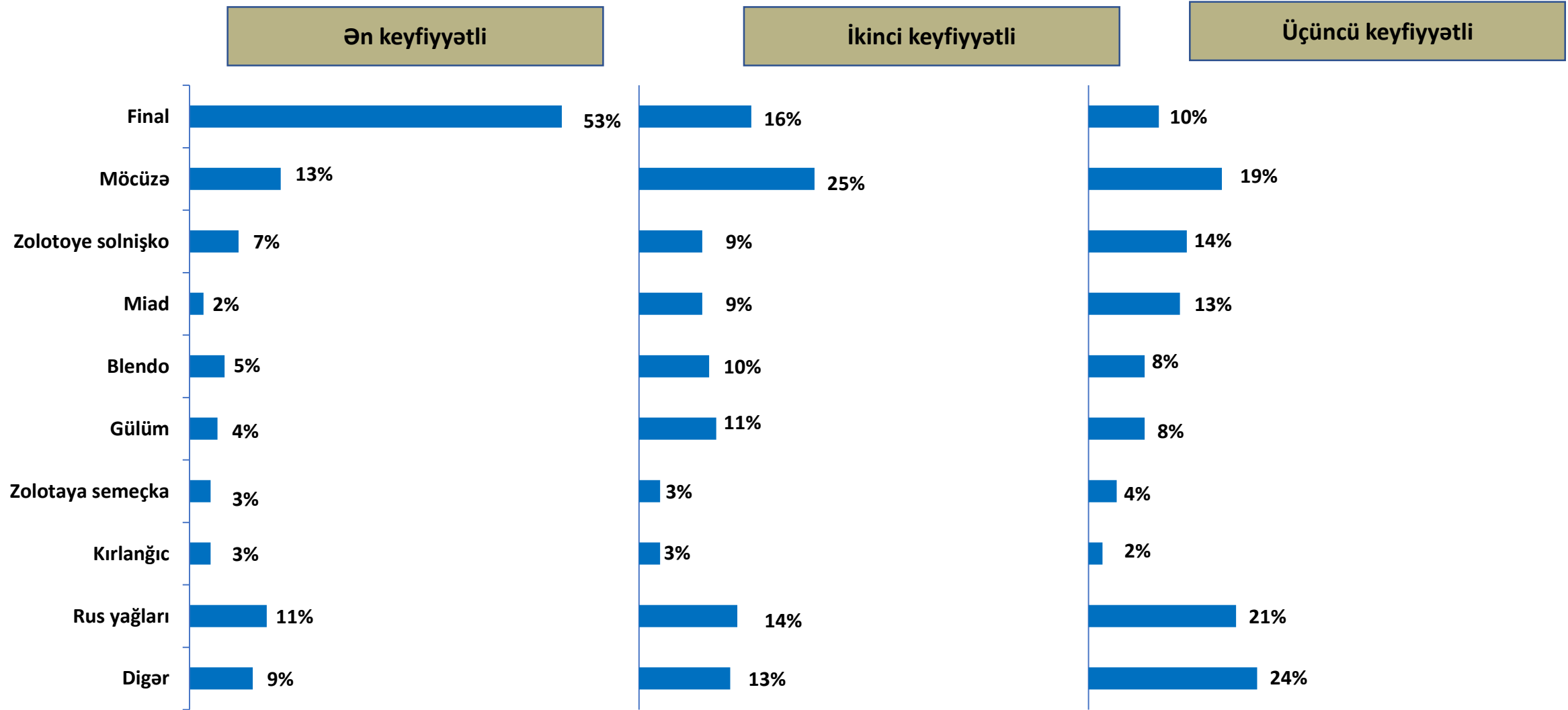
QARĞIDALI YAĞI



GÜNƏBAXAN YAĞI



İSTEHLAKÇILARIN ƏN KEYFİYYƏTLİ GÜNƏBAXAN YAĞI HESAB ETDİKLƏRİ MARKALAR

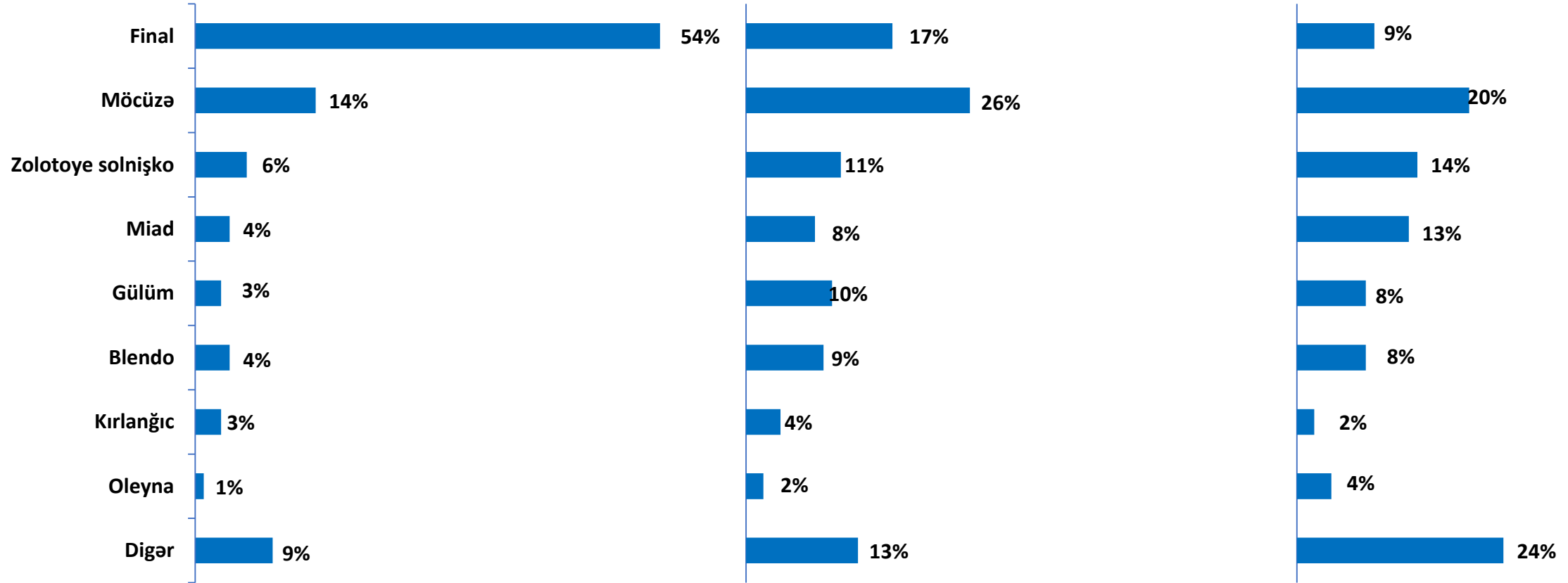


İSTEHLAKÇILARIN ƏN KEYFİYYƏTLİ QARĞIDALI YAĞI HESAB ETDİKLƏRİ MARKALAR

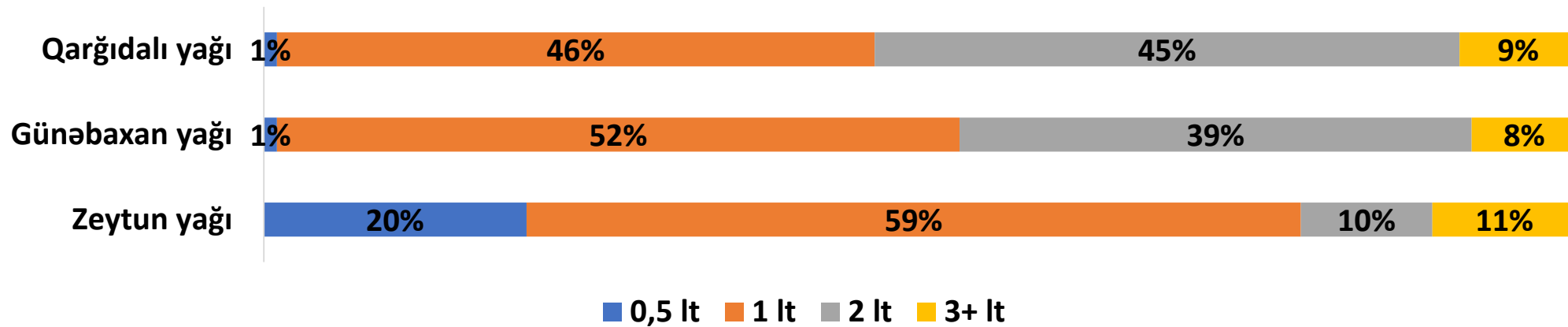
Ən keyfiyyətli

İkinci keyfiyyətli

Üçüncü keyfiyyətli



DURU YAĞLARDA İSTİFADƏ EDİLƏN QABLAŞDIRMA



QARĞIDALI YAĞININ ORTA AYLIQ İSTEHLAKI

Aylıq ortalama	Bakı-Abşeron	Böyük şəhərlər	Digər şəhərlər	Ümumi
0.50-1.50 litr	20%	18%	19%	20%
1.5-2.50 litr	31%	37%	26%	31%
2.5-3.50 litr	10%	15%	12%	11%
3.5-4.50 litr	23%	19%	20%	22%
4.5 litr və daha çox	16%	11%	23%	16%
Bir ayda adambaşı ortalama yağ istehlakı (qr)	619	580	659	619

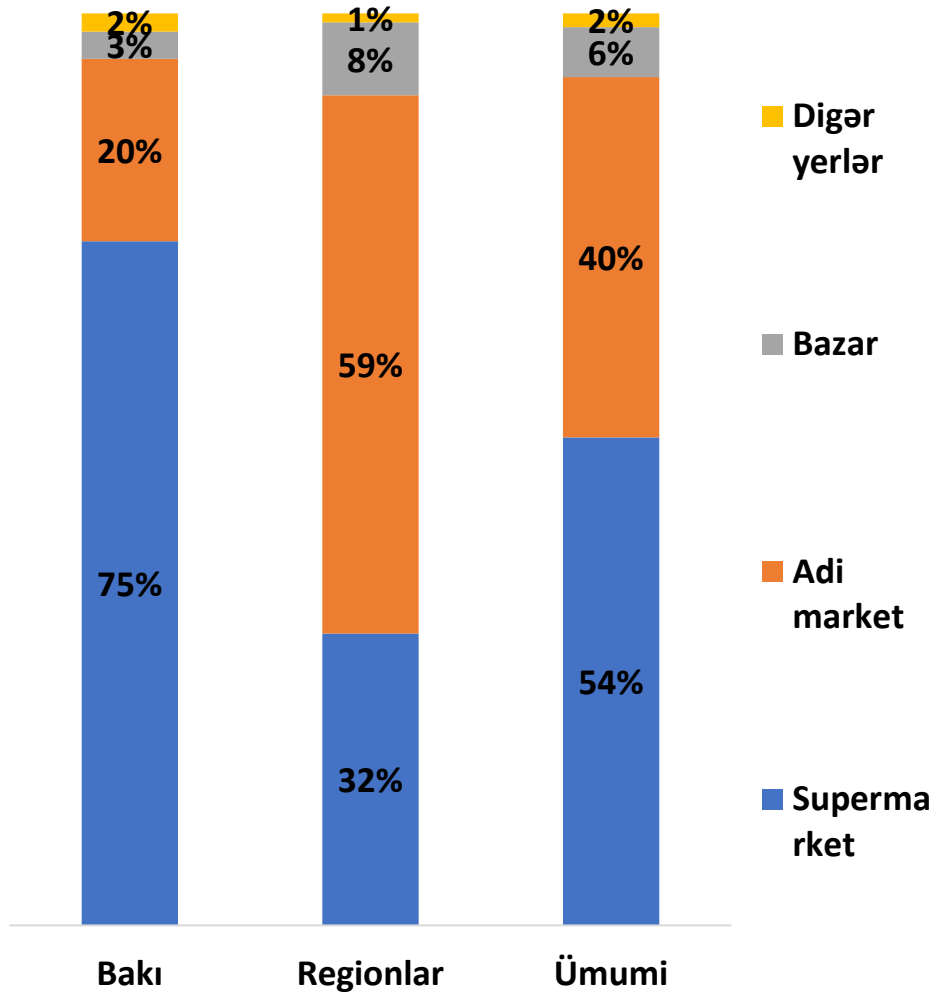
GÜNƏBAXAN YAĞININ ORTA AYLIQ İSTEHLAKI

	Bakı-Abşeron	Böyük şəhərlər	Digər şəhərlər	Ümumi
0.50-1.50 litr	21%	18%	18%	20%
1.5-2.50 litr	32%	34%	32%	32%
2.5-3.50 litr	11%	12%	15%	12%
3.5-4.50 litr	20%	17%	14%	19%
4.5 litr və daha çox	16%	19%	21%	17%
Bir ayda adambaşı ortalama yağ istehlakı (qr)	500	527	542	511

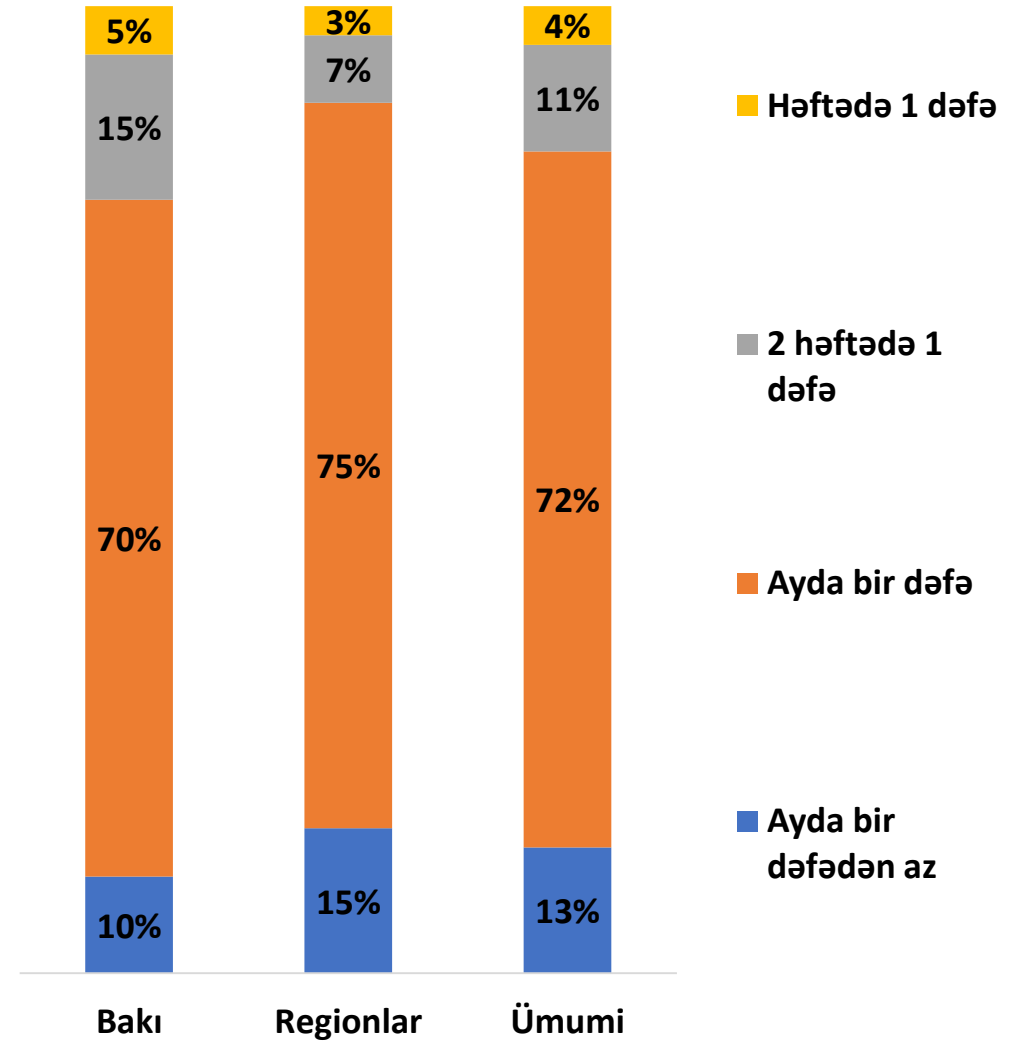
DURU YAĞLARIN MAĞAZALARDA DAĞITIMI



İSTEHLAKÇILARIN DURU YAĞI ALMA YERİ



İSTEHLAKÇILARIN DURU YAĞIN ALIŞ TEZLİYİ



DURU YAĞLARIN MAĞAZALARDA DÜZÜLÜŞÜ



DURU YAĞLARIN MAĞAZALARDA PROMOSU



2021-Cİ İLİN SONUNA GÜNƏBAXAN YAĞININ QIYMƏTLƏRİ

GÜNƏBAXAN YAĞLARI



Final 1 L
4,49 AZN



Zolotoye solnishko 1 L
4,20 AZN



Selskoye 1 L
3,65 AZN



Avedov 1 L
5,15 AZN



Final 2 L
8,81 AZN



Zolotaya semečka 1 L
4,15 AZN

QARĞIDALI YAĞLARI



Sloboda 1 L
5,75



Möcüzə 2 L
12,85 AZN



Avedov 1 L
6,1 AZN



Kirlanğıc 1 L
6,99 AZN



Komili 1 L
7,35 AZN



Wellington 1 l –
6,65 AZN



DURU YAĞ İSTEHSALI MÜƏSSİSƏSİNİN QURULMASI



1-ci ETAP – BİTKİ DƏNƏLƏRİNDƏN DURU YAĞIN ÇIXARILMASI

1

XAMMADƏNİN TƏMİNİ VƏ HAZIRLIQ

Məhsul sahədən anbara toplanır. Xüsusi saxlanma rejiminə görə dənələr təyin olunmuş nəmlik dərəcəsinə çatdırılır.

2

Təmizləmə

Dənələr fiziki olaraq təmizlənilir və istehsalata hazır vəziyyətə gətirilir.

3

Dənin qırılması və qabığından ayrılma

Xüsusi avadanlıqda dənələr qabığından ayrılır

4

Alınmış məhsulun əzilməsi

Qabığından ayrılmış məhsul xüsusi avadanlıqlar vasitəsi ilə əzilir

5

Preslənmə və pürenin hazırlanması

Əldə olunmuş məhsul xüsusi hidrotermal proseslərdən keçirilərək yağın çəkilməsinə hazır vəziyyətə gətirilir

6

Püredən yağın ayrılması

Əldə olunmuş püreyə xüsusi məhlullar əlavə edilir və ondan preslənmə vasitəsi ilə yağ əldə olunur

7

Alınmış yağın toplanması

Əldə olunmuş yağ toplanır və xüsusi qablarda növbəti etapa hazırlanır.

2-ci ETAP YAĞIN RAFİNƏLİŞDİRİLMƏSİ VƏ QABLAŞDIRILMASI

1

Dequminq

Alınmış yağın fosfolipidlərdən təmizlənməsi.

2

Ağardılma

Yağın rənginin ağardılması zamanı müxtəlif rəng verən maddələrdən təmizlənməsi.

3

Vinterizasiya

Yağın muumlardan təmizlənməsi

4

Dezodorasiya

Yağın kənar dad və qoxulardan təmizlənməsi

5

Qablaşdırma

Məhsul xüsusi qablara doldurulur və anbar gödərilir.

YAĞ İSTEHSALINDA İSTİFADƏ OLUNAN AVADANLIQLAR

Bir müəssisə üçün avadanlığın ümumi qiyməti 1,5 – 2,5 mln USD arasındadır.

(illik istehsal gücü təqribən 15000 ton)

Sıra N	Avadanlığın adı	1 ədədin təqribi qiyməti
1	Xammalın saxlama rezervuarları	25.000 USD
2	Dəni təmizləyən maşınlar	35.000 USD
3	Maqnit separator	50.000 USD
4	Ələk və konveyer sistemləri	45.000 USD
5	Qırıcı, qabıq ayıran (əzmə valı)	65.000 USD
6	Ələk və qabıq təmizləyici	65.000 USD
7	İstilik və Mexaniki Preslər	85.000 USD
8	Ekstraksiya Sistemi	135.000 USD
9	Elevator	50.000 USD
10	Destilyator	150.000 USD
11	Heksan çəni	45.000 USD
12	Heksan nasosları	25.000 USD
13	Soyutma hovuzu və çəni	85.000 USD
14	Xam yağ çəni	45.000 USD
15	Doldurulma sistemi	175.000 USD
16	Avtomatlışdırılmış qablaşdırma sistemi	35.000 USD
17	Havalandırma sistemi	45.000 USD
18	Generator	60.000 USD

İstehsal olunan məhsulun AZS standartlarına uyğunluq sertifikatları

İstehsalat avadanlığın sertifikatlaşdırılması

İstehsalatın təhlükəsizlik sertifikatları

Yanğından təhlükəsizlik sertifikatları

Sanitar-gigiyenik sertifikatlar

Kommunal xətlərinə qoşulma icazələri

Tikintiyə icazə

İstehsal sahələrinin və əməyin mühafizəsinə dair sertifikatlar

Ətraf mühitinin mühafizəsinə dair sertifikatlar



NƏTİCƏ



Ümumi bazar

Araşdırma nəticəsində bəlli oldu ki, duru yağ bazarı demək olar ki tamamilə idxaldan asılıdır. Duru yağın istehsalı üçün dənli bitkilər xammal bazası demək olar ki yoxdur. Yeri istehsalda xammal kimi ilkin emal olunmuş yağlar istifadə olunur. Həmin yağlar Azərbaycanda saflaşdırılır və qablaşdırılır.

İstehlak

Duru yağlardan Azərbaycanda əsasən günəbaxan yağı və qarğıdalı yağı istehlak edilir. Pambıq yağı istehlak olunmur və satışda da yoxdur

Yerli istehsal

Azərbaycanda duru yağları istehsal edən müəssisə o qədər də çox deyil. Əsas istehsalçı Bakı Yağ Fabriki.

Rəqabət

Bazarda kifayət qədər böyük rəqabət var. Belə ki, bazarda kifayət qədər sayda marka və ən əsası olduqca güclü rəqiblər fəaliyyət göstərir. Bazar iştirakçıları güclü istehsal və marketing potensialına malikdirlər. Mövcud oyunçularla rəqabət aparmaq üçün kifayət qədər vəsait və zaman lazımdır.

Satış kanalları

Duru yağlar Bakı şəhərində əsasən supermarket şəbəkəsi vasitəsi ilə satılır. Bu kanal ilə satışın təşkili kifayət qədər vəsait və maddi texniki baza tələb edir.

Xammal

Azərbaycanda günəbaxan və qarğıdalı dənisi xammal kimi istifadə edilmir. Bu bitkilərin becərilməsi Azərbaycan daxilində yağ istehsalına yönəltmək üçün kifayət qədər deyil. Hal hazırda istehsal olunan həcmələr digər istifadə məqsədlərinə belə güclə yetir.

Günəbaxan istehsalı əsasən pərakəndə fermer təsərrüfatı vasitələri ilə həyata keçirilir. Onların becərdiyi növlər əsasən «çırtlama» və ya konditer növüdür. Bitkinin gövdəsi isə mal qara üçün yem kimi istifadə edilir.

Qarğıdalı istehsalı tamamilə heyvandarlıq və quşçuluq sənayesi üçün yem kimi istehsal edilir, hətta istehsal edilən həcm daxili ehtiyacı tam ödəmir.

Əgər sahibkar bu məhsullardan birbaşa yağ istehsal edərsə, o halda o bütün prosesləri sıfırdan təşkil etməlidir. Bu işlər bitki növünün seçilməsi, intensiv aqrokimyəvi üsulların tətbiqi, xammaldan yağın çəkilməsinin təşkilidir.

Yağın xammaldan alınması soyuq və isti üsullarla həyata keçirilir. Hər iki üsul üçün müvafiq avadanlıq olmalıdır.

Bazara daxil olma

Hesabatdan görsəndiyi kimi, Azərbaycanda duru yağların daxili istehsalı ehtiyacın ancaq 35% ödəyir. Yəni yeni istehsalçının daxil olması üçün potensial var. Ancaq bazar yüksək rəqibli olduğu üçün kifayət qədər xərc tələb edəcəkdir.

Nəzərə alsaq ki, duru yağa olan ehtiyac kifayət qədər böyük və stabildir, düzgün satış və marketinq strategiyası ilə bazara daxil olunarsa bazarda uğur qazanmaq olar.

Güclü

- Tədarükçülərdən asılılığın az olmaması (xammaldan son məhsula qədər eyni müəssisədə)
- Dünya üzrə duru yağ qiymətlərinin artımı
- Yerli yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin olması

Zəif

- Yağ istehsalı üçün nərədə tutulan xammal növlərinin becərməməsi
- Xammal becərmək üçün torpaq sahələrinin az olması
- Yeni markanın yaradılması üçün xərclərin böyük olması
- Distribüsiya və satış kanallarının olmaması

Fürsət

- Yeni innovasion texnologiyaların tətbiqi
- Duru yağlar arasında mövcud yerli markalara yüksək etibar
- Yerli istehsala dövlət dəstək proqramları

Təhdid

- Bazarda güclü rəqiblərin olması
- Bazarda idxal olunan məhsulların payının yüksək olması
- Digər daha ucuz yağ növlərinin istehlakının artması

**DİQQƏTİNİZ
ÜÇÜN
TƏŞƏKKÜR
EDİRİK!**

